

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 170. szám
1940. július 31., szerda

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Hitler a frontra utazott

Tizenöt angol repülőgép pusztult el Dover bombázása alatt. Spanyolország bizalmatlan a francia „ujjászületés” iránt

Berlin. Hitler vezér és kancellár a salzburgi megbeszélések után nyomban a frontra utazott. Mert a harctéren személyesen akar résztvenni a nagy támadás előkészítésénél.

Dover kikötőjét bombázták a német bukó-repülők

Berlin. A vezéri főhadiszállás jelenti: A német zuhanóbombázók megtámadták Dover kikötőjét és az ott horgonyzó 32 ezer tonnányi hajót súlyosan megrongálták, úgy hogy azok hasznavehetetlenné váltak. E támadás során angol és német vadászipülők között légi harc fejlődött ki, melynek során 15 angol és 3 német gép veszett el. A La Manche és Anglia keleti partjai elleni támadás során elsüllyesztettek a német légierők egy 10 ezer tonnás cirkálót és két nagy kereskedelmi gőzöst.

Az angol repülők az elmúlt éjjel behatoltak Észak- és Nyugat-Németországba. Düsseldorfban 5 lakóházat súlyosan és 5 lakóházat könnyebben megrongáltak. Mindenütt nem katonai célpontok ellen intéztek támadásokat. A Majna melletti Offenbachban két lakóházat súlyosan megrongáltak az angol repülők éjszakai repülésük során.

Daladier, Gamelin, Reynaud, Blum, Mandel, Pierre Cot és Guy la Chambre kerül a francia bíróság elé

Vichy. (Rador.) A hétfő esti titkos francia minisztertanács megalapította azt a rendkívüli törvényszéket, amely a legfőbb semmitörvényszék bírójától áll és itélkezni hivatott az 1939-es háború kitöréséért, valamint a hadműveletek vezetéséért felelős férfiak ellen. A rendkívüli tör-

vényszék a közel napokban kezd meg tárgyalásait és a bíróság előtt egyelőre a következő vádlottak jelennek meg: Daladier, Gamelin, Reynaud, Leon Blum, George Mandel, Pierre Cot és Guy la Chambre.

Hatalmas robbanás Gibraltárban

La Linea. (Rador.) A DNB jelenti: Hétfő reggel hatalmas robbanás rázkódtatta meg Gibraltárt. A robbanás dörrenése igen nagy távolságra hatolt el. A határmenti házak ablakai mind összeforrtak. A katasztrófa színterére tüzoltóság és orvosi kirendeltség sietett. Egy angol forrásból eredő közlés ellenére, amely azt erősíti, hogy a robbanás egy benzinkutatóban történt, szavahihetőbb hírek szerint egy lőszerraktár robbant fel, eddig még ki nem derített okból. Ugyanez a közlés azt is állítja, hogy négy angol katonát megöltek, a sebesültek száma igen nagy.

Német repülő-bázis Norvégiától Bresztig

A Német Távirati Iroda katonai szakértője megállapítja, hogy a Norvégiától Bresztig húzódó tengerpartok kitűnő bázist nyújtanak a német repülők számára az Anglia elleni támadásokra, úgy hogy még Anglia központját is el tudják érni. Az angol repülőgépeknek nagy része különben is Olaszország elleni harcokban van igénybevéve és az angol légierőnek is hihetetlen nagy távolságot kell berepülnie ahhoz, hogy Nyugat- és Észak-Németország ellen támadásokat vezethessen. A német légierő rövidesen megindítja — hivatalos német katonai körök véleménye szerint — koncentrikus támadását Anglia ellen.

Angol támadás templomok és temetők ellen

Berlin. (Rador.) Julius 22-ről 23-ra virradó éjjel az angolok egy északnyugati német városban a temetőt bombázták, ahol négy sirt megrongáltak, a rákövetkező éjjel ugyanitt száz sirt semmisítették meg. Egy másik nyugatnémetországi városban az angol bombák

egy templomot lőttek szét és itt egy polgári személy meghalt és többen megsebesültek. Egy északnémetországi városban egy bomba az iskolaudvarban zuhant le, ahol szerencsére nem tartózkodtak gyermekek.

Kiéhezhetik Londont?

Milánóból jelenti: A Telegraph szerint Londont kiéheztetéssel akariák bevenni a tengelyhatalmak. A tervek szerint teljesen elvágiák a külvilágtól. Ezt a célt szolgálják a naponta ismétlődő bombázások is.

Francia tiltakozás Londonban a kormányt sértő röpcédulák miatt

A Havas-ügynökség, amint a „Capitula” című lap közli, jelenti, hogy Franciaország fölött angol repülőgépek jelentek meg és a francia kormányt sértő röpcédulákat dobtak le. A Pétain-kormány az eset miatt tiltakozott Londonban.

Franciaország is otthagyja a Népszövetséget?

Genéből jelenti: A Bund című svájci lap foglalkozik Avenolnak, a Népszövetség főtitkáranak visszalépésével s a többi között ezeket írja:

— Ha Avenol a mostani időkben elhagyja genfi állását, akkor föltehető, hogy ez a lépés

Az olasz 51. számú hadije'entés

Róma. Az olasz főhadiszállás 51. számú jelentése: Tegnapi egész napon át folytak az olasz légitámadások a Földközi-tengeren, melynek során több hadihajó kíséretében levő gőzöst, köztük egy repülőgépanyahajót megrongáltunk. Több angol hajóegység kigyulladt a bombatalálatok következtében. Az angol anvahajóiról felszálló angol repülőgépek közül

Genf. (Rador.) A DNB iroda jelentése szerint, mivel az angol kormány zárta az angol területen levő francia repülőgépeket, a francia kormány válaszként elhatározta, hogy ugyanezt az intézkedést fogatosítja a francia gyarmatok területén levő angol gépekkel kapcsolatban.

Duff Cooper valamennyi angol lapot be akarta szüntetni Angliában

Zürich. Az Evening Standard című lap azt jelenti Londonból, hogy Duff Cooper propagandaügyi miniszter valamennyi angol lap megjelentését fel akarta függeszteni, csupán egyetlen kormánylap megjelenését akarta engedélyezni.

A drákói intézkedést azzal magyarázta, hogy a Times olyan csapatmozdulatról számolt be, amely katonai titok. Churchill csak nehezen tudta meggyőzni kollégáit a rendelkezés katasztrofális hatásáról.

A Giornale d'Italia felháborodással ír a „Marianne” újbóli megjelenéséről

Rómából jelenti: A Giornale d'Italia hatalmas cikkben mutat rá, hogy ma végre megvan a kellő bizonyíték arra, hogy a francia politikai szellem most se akar megváltozni és a jövőben sincs remény arra, hogy Franciaország őszinte híve lesz az új európai rendnek. Az olasz lap a Marianne tegnap megjelent számára hivatkozik, amely, mint ismeretes, a népfront korrupt üzleti szellemű sajtó-organuma volt és amely most újból meg mert jelenni. Ezen a vakmerőségén túl azonban még arra is vetemedett — írja a Giornale d'Italia, — hogy vezércikkében arról ír, hogy a francia forradalom halhatatlan elveit nem lehet sirba dönteni.

Az olasz lap azzal fejezi be cikkét, hogy most már ez a jelenség teljesen elegendő bizonyíték arra, hogy az igazi bomlasztó francia szellem nem változott meg.

Angolok által internált francia tengernagyok

Vichy. (Rador.) A Havas-iroda jelenti: Cayol tengernagyot és Villaine-t, a fegyverszünet megkötésekor angol kikötőkben horgonyzó francia hajók parancsnokait az angol tengernagyi hivatal felkérte, hogy Oxfordba utazzanak, ahol kényszerlakhelyet jelölnek ki számukra. Továbbá nem szabad érintkezniük az Angliában tartózkodó francia tengerészekkel. Az intézkedések ellen azonnal erőteljes tiltakozást jelentettek be az angol kormány-nál.

az új francia kormány kívánságára és utasítására történt. Az esemény talán annak a jele, hogy Franciaországnak a Népszövetséghez való viszonyában lényeges változás következik be.

egyedül jelöltünk, egy saját géplink eltűnt. Északafrikában Kurung körül nagyobb csatározások folytak, foglyul ejtettünk egy ellenséges hadtáposzlopot, élelmiszer, fegyver és lőszeranyagokkal együtt. Aden kikötőjét eredményesen bombáztuk és ott horgonyzó hajót súlyos bombatalálat ért.

Spanyolország és Portugália megnemtamadási szerződése

Madrid. (Rador.) Kedden Lisszabonban Spanyolország és Portugália között barátsági és megnemtamadási szerződést írtak alá, melynek értelmében a szerződő felek kötelezik magukat, hogy együttesen védik meg érdekeiket, ha önállóságukat, vagy területi ép-

ségüket veszélyeztetnék. A megállapodás szerint ilyen esetekben a két állam közül bármely kezdeményezheti a szükséges tanácskozásokat. Az egyezmény aláírása napján lépett életbe.

Az olasz sajtó az új európai rend amerikai kapcsolatairól

Róma. (Rador.) A Popolo di Roma keddi reggeli száma a jelenlegi európai helyzettel foglalkozik és megállapítja, hogy a tengelyhatalmak jelenlegi tanácskozásai bevezetője egy új, mély gazdasági rend és érdekegyüttműködés kialakulásának. Nem az angol manőverek irányította liberális konkurrencia fog Európában uralkodni, hanem a nyugodt fejlődésben való hit. A jól megszervezett és újjászületett gazdasági Európa kitűnő üzletfél lesz Amerika számára is természetesen, azonban Amerikának is el kell tekinteni eddigi angolbarát magatartásától.

Anglia felszámolja spanyolországi érdekeltségét?

Madrid. (Rador.) A Majorca szigetek körül állomásozó öt angol ellentorpedó kifutott a szigethez tartozó vizek legszélső határáig. Ez a harcmozdulat, valamint az a tény, hogy az Ebro torkolatában működő és angol érdekeltségbe tartozó hajógyári üzem részvényeit eladták egy spanyol-amerikai érdekeltségnek, nagy felűnést keltett Barcelonában. Hasonlóképpen élénk érdeklődést váltott ki az a hír is, hogy két angol bank közelebből bezárja spanyolországi üzletét.

Franciaellenes hangulat Spanyolországban

Madrid. (Rador.) Egész Spanyolországban erős franciaellenes hangulat uralkodik, főként annak következtében, mert a meg nem szállt francia területekről olyan hírek érkeznek, hogy a francia nép zöme nem hisz legyőzetésükben és a régi szellem szolgálatában elvetik a nemzeti gondolatot. Az az álta-

lános spanyol vélemény, hogy a francia nép soha nem érzett együtt a spanyol nép fájdalmaival.

Chamberlain müténeket veti alá magát

London. (Rador.) Elterjedt hírek szerint Chamberlain volt miniszterelnök ma, vagy holnap bevonul az egyik klinikára, hogy müténeket vesse alá magát. Azt hiszik, hogy Chamberlain 15 napig távol lesz hivatalától.

Török csapatösszevonások Erzerumnál

Milánóból jelentik: Az olasz lapok híradása szerint Törökország nagyarányú csapatmozdulatokat végeztetett. Erős katonai csapatok indultak el Erzerum vidékére. A török kormány, hírszerint, lépéseket vár a Dardanellák ügyében.

Francia matrózok Portugáliában

Lisszabon. (Rador.) Egy francia szállítóhajó érkezett a lisszaboni kikötőbe Angliából jöve 1500 francia matrózzal a fedélzetén. Ezek a matrózok azok a francia hajókon

A pánamerikai kongresszus határozatai

Havana. A pánamerikai kongresszus mai napjára teljes ülésén határozatot hoztak Guatémala és Anglia között Angol-Honduras kérdésében felmerült vita ügyében. A pánamerikai kongresszus a felmerült vitás ügyben Guatémala álláspontját tette magáévá, amely azt panaszolja fel Nagybritanniának, hogy nem tett eleget a két ország között 1859-ben létrejött megállapodásnak, mely sze-

teljesített szolgálatot, amelyeket a fegyverszünet megkötése után az angolok elkoboztak. Ezek a matrózok nem voltak hajlandók Angliának katonai szolgálatot teljesíteni és most Lisszabonban várják a francia kormány parancsát további sorsukat illetően.

Új német-belga vámhatár

Brüsszel. (Rador.) A belga hivatalos lap mai száma közli azt a pénzügyminiszteri rendeletet, amely Németország és Belgium között új vámhatárt állapít meg. Ezt az új vámhatárt úgy alkották meg, hogy figyelembe vették Eupen és Malmedy egykori belga tartományoknak időközben a Birodalomhoz történő csatolását.

„Mezőgazdasági mozgósítás” Norvégiában

Oslo. (Rador.) Norvégiában az asszonyokat és gyermekeket mezőgazdasági mozgósításra hívták be. Ennek során a behívottak az erdei gyümölcsöket gyűjtik össze, hogy a közeledő tél idejére konzerveket készítsenek belőlük.

Munkaosztatok Belgiumban

Brüsszel. (Rador.) Ma alakult meg a Le Havre közelében levő Limarban az első önkéntes munkaosztat, ahol öt és fél órát dolgoznak a táborban, míg szabadidejükben konferenciákat hallgatnak és könnvü kerti munkákat végeznek. Élelmezést és zsoldot kapnak a munkatáborokban, ahol hetenként kétszer van orvosi vizsgálat és a résztvevőket baleset ellen biztosították.

rint az Atlanti óceánon meg kell teremteni a közvetlen összeköttetést Guatemalával és a tengerparttól kezdve vasutat vagy csatornát kell építeni, ugyancsak az angolok költségére. Beavatottak szerint ennek a közlekedési utnak kiépítése igen fontos stratégiai szempontból valamint az áruszállítás megkönnyítésére az egész amerikai kontinens számára.

Mills szenvedélye

Írta: L. Middleton

Mills számtiszt volt a központi vámhivatalban. Ötödikével ült egy szobában és kevés kilátása volt arra, hogy valaha is több legyen, mint jelentéktelen kerék a hivatal óriási gépezetében. Ha a „Mills” név a vámhivatalban szóba került, senki se tudhatta, hogy a negyedik emeleten a 363. számú szobában ülő kopaszodó foghíjas emberkeről van szó, vagy a vámszolgalatban álló többi negyvenhat „Mills” valamelyikéről. Sőt, ha hozzátették, hogy „Mills John”, az sem sokat változtatott a helyzeten, mert „Mills John” is nyolc szolgált a brit birodalom vámgazgatóságán. Nem remélhette azt sem, hogy valamikor egyéni kiváltság révén kiemelkedjék a negyvenhat „Mills” és a nyolc „Mills John” közül. Pedig ez mégis bekövetkezett.

Öt kezdődik Mills John életének ez a nevezetes fejezete, hogy még fiatal korában halálosan szerelmes volt egy lányba és egy délután abban állapotok meg, hogy négy órakor találkoznak a Hyde Park tea-pavillonjának bejárata előtt. Mills öt volt pont négy órakor, várt ötig, félhatig, leste a nagy villamosórát, amelynek számlapja felett a mutatók kétségbeesett lassúsággal haladtak tovább. Végül már valósággal rögeszméjévé vált, hogy bosszút fog állni a kegyetlen, közömbös óraművön. Az a vágy hatotta át, hogy az órát szétszedhesse, bepillantást szerezzen a titkáiba és rákérverszítse, hogy az akarata szerint mozogjon.

Megismerkedett egy órással, aki abban a házban lakott, ahol Millsnek a harmadik emeleten hónapos szobája volt. Az órási közlékeny természetű, kedélyes öreg ember volt, aki szívesen megmagyarázott Millsnek mindent és néhány hónapig tartó barátkozás után már nem volt az óraműnek olyan alkatrésze, a szerkezetének olyan titka, amelyet Mills ne ismert volna. Amint azonban megismerte a csodás mű titkait, megszerette az órát és szabad idejében egybebe sem tett, mint, hogy az óráját szétszedte és újra összerakta. Ez volt egyetlen szórakozása, amely szenvedéllyel fejlődött ki.

Amikor egy nap a szobaasszonyának a falórája megállt, Mills megigazította. A házban híre ment az órási udománvának, a lakók hozzáhozták az óráikat

javitás végett és Mills lassacskán egész órásműhelyt rendezett be a szobájában, kezdetben pénz nem fogadott el, de kisebb „természetbeni” ellenszolgáltatások elől nem zárkózott el.

A hivatalban egyik szobatársának az óráját megjavította és most már a kollégák is őt keresték fel, ha az órájuk makacsodott, vagy a rugója eltört. Híre ment az órási palotájában, hogy Mills John, a 363. szobában, nagyszerű órási, aki sportból megjavítja az órákat. És idővel a kollégák, a tiltakozása ellenére, rákényszerítettek egy-két shillinget a szükséges alkatrészek árán felül.

Mills legfőbb vágya az volt, hogy az osztályvezető ur órája a kezébe kerüljön. Amikor egy alkalmat megsugta neki, hogy az osztályvezető ur órája megállt, bement a nagyhatalmu ur szobájába és alázatosan felajánlotta, hogy ingyen rendbehozza az óráját. Az osztályvezetőhöz is eljutott már „az órási Mills” híre. Odaadta neki az óráját, Mills teljesen rendbehozta és másnap önértőzően kidüllesztve a mellét, átnyújtotta.

Most már rohamosan terjedt a híre a tudományának és még a fővámgazgató is leküldötte hozzá az óráját megjavítani.

De mint olyan sok dicső pályán, Mills emelkedése is megakadt. Nagyravágyása egyre mohóbbá tette és végzetes lejtőre jutatta. Ez úgy történt, hogy amikor Mills már minden rendes óraművet ismert, az az el-lenállhatatlan vágya támadt, hogy azokat a hajszálfinom alkatrészekből álló mesterműveket is megismerje, amelyeket a világ leghíresebb órásihoznak hoznak forgalomba: a kronoméereket. Mindig csodálattal, ve-gyes áhitattal nézte az előkelő cégek kirakataiban ki-állított kronoméereket és arról álmodozott, hogy egyszer majd egy ilyen csodaóra kerül a kezébe. Vé-letlenül megtudta, hogy a vámgazgató titkára, aki híres sportember, egy versenyen remek arany krono-métert nyert. Ettől a perctől kezdve nem volt nyugta. A sors csodálatosképpen Mills segítségére jött. Tudni-illik az történt, hogy az órási leest a titkár hálósze-k-rényéről és megállt, de az órási, akitől a versenyt ren-dező klub vette, azt mondta, hogy ki kell küldeni Svájcba, mert csak ott tudják megjavítani. Mills órá-s-hire azonban beugratta a titkár és odaadta neki az óráját javításra.

Mills hazavitte a kronoméert, boldogan szétszedte,

végigtanulmányozta minden alkatrészét és csak ekkor ébredt annak tudatára, hogy nem találja meg a hiba forrását. Öreg órási barátja közben ismeretlen helyre költözött, más órási pedig nem volt hajlandó tanácsokat adni.

— Tessék idehozni az órát, majd rendbehozom, vagy kiküldöm Svájcba, ahonnan való — ez volt a felelet.

Mills három nap és három éjjel étlen-szomjan ott ült az asztala mellett és ezerféle változatban próbál-gatta az órát újra összerakni, de egyre jobban össze-zavarta a sok finom alkatrészt. A hivatalban negyed-napra feltűnt, hogy Mills nem jár be, azt hitték, hogy megbetegedett és egyelőre várják. Mills pedig lázban égő szemmel és egyre zavarosabb aggyal bábált ott a kronométerrel. A keze remegett, a homlokát hideg verejték lepte el, a szeme könnyezett a fáradtságtól.

Az ötödik nap alkonyán, amikor már száztized-szor kísérelte meg az órá szerkezetének összeállítá-sát, vadul felhőrdült előrántotta a zsebkezdőjét, bele-raktá az órát minden alkatrészével együtt, kiment a Thèmez egyik hidjára és a zsebkezdőt mindenes-től belödítötte a folyóba. — Aztán hazament és lefeküdt. Másnap reggel a vámhivatal orvosa megjelent Millsnél, hogy a személyzeti osztály utasítására meg-állapítsa fátolmaradásának okát és gondoskodik, ha szükséges megfelelő orvosi kezeléssel.

Mills vérbenforgó szemmel bámult az orvosra. Hirtelen megpillantotta a mellényén lógó óraláncot, gyors mozdulattal felugrott az ágyból, kitépte a doktor zsebéből az óráját és úgy a falhoz vágta, hogy darabokra ment szét. Az orvos ijedten kiszaladt a szobá-ból és a mentőkért telefonozott. Közben Mills lerán-tozta a falon függő ingaórát és behajította a falú-törbe, saját óráját pedig kibajította az uccára.

A mentők bevitték az elmeorvosintézetbe, ahol azonnal kezelés alá vették. A vámgazgatóság orvo-sának előadása alapján az elmeorvosintézetben az osztály főorvosa azt az utasítást adta ki Mills kezelé-sére, vonatkozólag, hogy semmiféle órát nem szabad látnia, az ápolók órá nélkül jelenjenek meg nála és azon a folyosórészen, ahol sétára engedik ki, fedjék le a falórát.

Igy végződött Mills pályafutása akkor, amikor már elérte hogy „az órási” jelzővel megkülönböztették a negyvenhat „Mills”-től és a nyolc „Mills John”-tól.

Végleg kiküszöbölték Európa délkeleti részéből a szövetségesek befolyását

„A tengelyhatalmak teljes politikai tekintéllyel lépnek fel az új európai rendezés megvalósítása érdekében” — írja a *Popolo d'Italia*

Róma. (Rador.) A DNB jelenti: A román államférfiak római tanácskozásával kapcsolatban, római politikai körökben kiemelik, hogy az érdekelt dunai hatalmaknak kell a függőben lévő ellentéteket elsimitani a salzburgi és római tanácskozások eredményeképpen a Dunamedence végleges megbékélésének érdekében.

Miután Anglia és Franciaország befolyását véglegesen kiküszöbölték Európa délkeleti részéből, a tengely két hatalma, teljes meggyezésben, megalkotta Délkelet-Európában a

Magasabbrendű békeérdekek követelik a magyar-román-bolgár ellentétek kiküszöbölését

Rómából jelentik: A Tribuna „Uj rend” című vezércikkében foglalkozik a román miniszterek látogatásával. Megállapítja a lap, hogy a római megbeszélések Telesi és Csáky müncheni látogatásának következményét és a salzburgi tárgyalások folytatását jelentik. A megbeszélések tárgya: Délkelet-Európa szilárd alapokon való újjáépítése. A Népszövetség meghalt, a kisantant is megszűnt és a Balkán-szövetség sem áll már fenn. Franciaországot és Angliát kizárták Európa délkeleti részéből és Délkelet-Európát ezután új levegő hatja át. A németek által legutóbb nyilvánosságra hozott titkos okiratok bebizonyították, hogy a nyugati hatalmak háborúba akarták sodorni Délkelet-Európát. Hogy a délkelet-európai béke és újjáépítés tartós legyen, ki kell küszöbölni bizonyos igazságtalanságokat.

Bátran szembe kell nézni ezekkel. Ezzel csak újabb vizsaly csiráját ápolják. Olaszország és Németország azt kívánja, hogy Európát ne zavarják folytonos vizsalyok. Felsőbb érdekek azt követelik, hogy a magyar-román és román-bolgár ellentéteket az igazság szellemében rendezzék.

A *Popolo d'Italia* (Mussolini lapja) így ír: — A tengelyhatalmak most teljes politikai tekintéllyel lépnek fel az új európai rendezés megvalósítása érdekében. A Balti-államok

szükség szerű reális feltételeket és azt a békés légkört, amely lehetővé teszi az érdekelt hatalmak közötti ellentétek végleges megoldását. E feltételek egyike a Balkán területeinek politikai és területi problémái.

Római politikai körökben kijelentik a Délkelet-Európában megkezdődött tárgyalások összefoglalásaként, hogy itt van a megfelelő idő, amikor az összes érdekelt elégedettek lehetnek és remélni lehet, hogy a salzburgi és római tárgyalások alapján az építő és békés együttműködés új korszaka következik el.

ügvében a tengely átengedte a döntést a közvetlenül érdekelt nagyhatalomnak. Engedték a tengelyhatalmak azt is, hogy Románia és Szovjetország közvetlenül rendezze Bukovina és Besszarabia kérdését.

A függő kérdések tisztázásának szükségessége

Rómából jelenti a DNB: A román államférfiak római tanácskozásával kapcsolatban római politikai körökben hangsúlyozzák, hogy az érdekelt dunai államoknak most az a feladatuk, hogy a dunai körzet végleges megbékélése érdekében tisztázzák a függő kérdéseket. (Rador.)

Mit ír a szlovák lap a szlovák államférfiak Hitlernél tett látogatásáról

Pozsony. A szlovák államférfiak németországi látogatásával kapcsolatban a „Slovenska Pravda” ezt írja: Ez az utazás nem udvariassági látogatás, hanem gyakorlati következményei lesznek. A salzburgi tanácskozásoktól a délkelet-európai viszonyok szabályozását várják. Közép- és Délkelet-Európa a német élettérhez tartoznak, úgy hogy ezekben a kérdésekben Németországnak és Olaszországnak van döntő szava.

Berlini vélemény a Salzburg-római tárgyalások utáni helyzetről Délkelet-Európában

Berlin. (Rador.) A „Dienst aus Deutschland” a salzburgi és római tárgyalásokkal foglalkozva megállapítja, hogy Róma és Berlin az ott lejáratott tanácskozások eredményével teljes mértékben meg van elégedve. Berlinben az a vélemény alakult ki mértékadó politikai körökben, hogy a délkelet-európai államok között megteremtődött az együttműködésre alkalmas légkör, amelyben megoldhatják összes aktuális problémáikat. Európának ezen a részén a biztonság telét mutatja az a körülmény, hogy megkezdődhetnek a közvetlen tárgyalások Magyarország, Románia és Bulgária között. A Salzburgban és Rómában járt délkelet-európai államférfiak kijelentései igen biztatóak voltak azt illetően, hogy a tengelyhatalmak a legnagyobb bizakodással tekinthetnek a balkáni államokkal kapcsolatos konstruktív terveik végrehajtására. A tengelyhatalmak meg vannak győződve arról, hogy a Balkán államai, mint ehhez a tengelyhatalmi politikai elgondoláshoz és célkitűzéshez csatlakozott nemzetek, az új európai rendbe történő beilleszkedésükkel nemcsak a béke fenntartásának alappilléreit képezik, hanem a Balkán népei számára a legerőtelibb gazdasági és kulturális fejlődés és biztosítást fogják. A balkáni államok vezető államférfiainak kijelentései mindenben igazolják azt a bizalmat, amellyel ezek az államok a tengely irányában viseltetnek és ezzel előadják és magukéva teszik mindazokat az irányelveket, melyek Olaszország és Németország álláspontját képezik az új európai rendtel kapcsolatban, úgy a Balkán államai, mint a tengely hatalmai, valamint egész Európa érdekében. A salzburgi és római tanácskozások során teljes mértékben megmutatkozott az összhang a két tengelyhatalom között minden a Balkánra vonatkozó kérdésben és az az álláspont al-

kult ki, hogy az érdekelt államok barátságos formában, minden befojtástól mentesen intézék el a Balkánon fennálló függő kérdéseket. A német-szlovák barátsággra vonatkozólag Berlin örömmel állapítja meg azt az önkéntes, odaadó baráti kapcsolatot, amely Szlovákia részéről a Brodajommal szemben kezdettől fogva megnyilvánult és amelyet Németország teljes rokonszenvvel viszonz. Szlovákiának az új Közéneuropában olyan kitűnő helyzete lesz, amely a szlovák nép számára eredményes és boldog fejlődést biztosít.

Titkos ülésen vitatta meg az angol alsóház a helyzetet

A panamerikai kongresszus biztonsági határozatai — Argentína megszigorította buza- és liszt-kivitelét

London. (Rador.) Az angol alsóház mai nyílt ülésének kezdetén a miniszterek több különböző kérdésre adtak feleletet, majd elhatározták, hogy az alsóház titkos ülésen vitatja meg a külpolitikai helyzetet. Hosszas tanácskozások és vita is megelőzte azt a határozatot, hogy titkos avagy nyílt ülésen tárgyalják meg ezt a kérdést, míg végül is 200 szavazattal 109 ellenében a titkos ülés megtartása mellett döntöttek. A titkos ülés megnyitása előtt Churchill miniszterei-

Közvetlen tárgyalások indulnak az aradi városvezetőség és a háztulajdonosok szindikátusa között

a sérelmezett új városi üzemi illeték-szabályrendelet intézkedéseinek kölcsönös felülvizsgálatára

Az Aradi Közlöny részletesen megírta már, hogy az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa sérelmesnek találta a városi üzemek által életbe léptetett új illeték-szabályrendeletet. Mint emlékeztető, különösen azt kifogásolta a háztulajdonosok érdekképviselői szerve, hogy a szabályrendelet nem adta meg az érdekelteknek a kivett illeték elleni felebbezési jogot, illetve csak az alaki okok miatti felfolyamodás lehetőségét biztosította.

Annak idején a Szindikátus választmányi ülésen foglalkozott az illeték-szabályrendelet ügyével és elhatározta, hogy emlékirattal fordul a belügyminisztériumhoz és a temesi széktartóshoz, kérve, hogy tegyék lehetővé a szabályrendelet megváltoztatását. Ugyanakkor a Szindikátus azt tanácsolta tagjainak, hogy forduljanak beadvánnyal a városi üzemek igazgatóságához, és kérik felebbezési bizottság létesítését, amely a felebbezések ügyében döntene.

A belügyminisztériumhoz és a széktartóshoz intézendő emlékirat felterjesztése valószínűleg nem válik szükségessé, mert az illetékeknek az ügyében most fordulat történt. Az üzemi igazgatóság ugyanis a beadott felebbezésekből megállapította, hogy a háztulajdonosok javarésze tényleg sérelmesnek találja az illetékeket és ezért az elmúlt napon átirattal fordult a Háztulajdonosok Szindikátusához, amelyben képviselők kiküldését kérték a kérdés megtárgyalására. Az átiratban az üzemek igazgatósága annak a véleményének ad kifejezést, hogy minden bizonnyal megtalálják majd azt a kielégítő megoldást, amely egyrésztől biztosítani fogja az üzemek fenntartásához szükséges anyagi alapot, másrészt pedig az illetékek csökkentése révén a háztulajdonosok óhajai is kielégítést nyernek.

A Háztulajdonosok Szindikátusa örömmel vette az átiratot és a maga részéről Botlóc Alexandra dr.-t és Lutai Cornel dr.-t nevezte meg képviselőinek, akik megkezdik a tárgyalásokat a kérdésben.

URANIA: Nagyfilmex színháza. Tel.: 42-32.

3, 6, 9 15

I. A nyugati háború eseményei

2800 m. hosszú!

2 órai teljes műsor

Ma: szenzációs dupla műsor!

5 és 8

II. Premier Cowboyfilm

Arizonai gyilkos fegyverek

William Boyd, a Texasi lovas.

Este 10 órai kezdettel:

Elsőrendű jazz-zenekar, elegáns szólótáncosnők, kitűnő bárműsor!
Ejtel 1 órakor záróra: — Legjobb tájborok és kitűnő hideg bárítalok!

Vadászkürt

Dancing-bár, kabaré

KIRALYSÁG LESZ-E UJBÓL**FRANCIAORSZÁG?**

Jean Pierre de Guise herceg, a trónkövetelő már 1937-ben a fasizmus és a korporatív rendszer híve volt

A nemzetközi sajtóban a franciaországi át- alakulásokkal kapcsolatban napvilágot láttak olyan hírek is, amely szerint az, ami most Franciaországban történik, nem egyéb, mint a restauráció előkészítése. A köztársaság hét évtizede alatt gyakran felmerült a királyság visszaállításának problémája, de ez a kérdés soha nem volt annyira aktuális, mint ma.

Tudjandóképpen hetvenesztendővel ezelőtt, amikor a német győzelem következtében összeomlott III. Napoleon császársága, az volt a valóság, hogy a francia királyságot fogják ismét helyreállítani. A köztársaságiak ugyanis elenyésző kisebbségben voltak és csak annak köszönheték, hogy a helyzet uraivá válhattak, hogy a royalisták nem tudtak egymással megegyezni a király személyét illetően.

„V. Henrik“ nem fogadja el a trónt

Kijelentette, hogy a háromszínű zászlót, a trikolorót nem fogadja el, és csak a Bourbonok lilios, mos fehér zászlajával hajlandó bevonulni. Aztán kijelentette, hogy semmiféle előzetes megállapodásba nem megy bele, és a törvénytelen forradalommal nem tárgyal. Franciaország boruljon bűnbánóan a lábai elé. Itt állt a monarchista parlament, amelynek módjában lett volna a restaurációt törvényesen megcsinálni, viszont itt volt a trónkövetelő, aki olyan feltételeket szabott, amiket még saját pártívei sem voltak hajlandók elfogadni.

Egyszerre csak híre jött, hogy Chesnelong képviselőnek sikerült kompromisszumot létrehoznia V. Henrik és a képviselőház között, olyképpen, hogy a király elfogadja a trikolorót, de a Bourbon-líliommal 1873 október 18-án az orleanista Journal de Paris már közölte, hogy küszöbön áll az örökös monarchia helyreállítása és V. Henrik trónralépése, 22-én pedig a monarchisták elhatározták, hogy illyérmű indítványt terjesztenek a nemzetgyűlés elé.

Október 27-én azonban Chambord gróf levelet írt, amelyben kijelentette, hogy elvi álláspontja megváltozhatatlan. „Mindenesetül az akarok maradni, aki vagyok! — írta. — Ha ma engedek, holnap nem leszek hatalom.” Nem akart „a forradalom törvényes királya” lenni, inkább nem uralkodik, inkább érintetlenül fenntartja a monarchista elvet, mintsem azt egy szerinte rövidéletű restaurációban kockáztassa.

A monarchisták azonban nem adták meg magukat, gondolták: kihúzzák az időt, míg V. Henrik meghal, vagy meggondolja magát és akkor ő vagy utódai egyszerűen beülhessenek a köztársasági elnök helyébe. Ezért intézményesítették a köztársaságot, amelyet azonban ideiglenesnek gondoltak. Ez az 1875-ben ideiglenesnek életbeléptetett alkotmány egészen 1940-ig élt, amikor a német győzelem következtében előállt francia összeomlás hatása alatt Pétain marsall meg nem szüntette.

János „király“ a francia trónkövetelő

Ennek az V. Henriknek a rokona a „párisi gróf”, ahogy Franciaországban a trónkövetelőt hívják. Midőn 1883-ban V. Henrik meghalt, Lajos Fülöp Albert párisi gróf, Lajos Fülöp francia király unokája lett a trónkövetelő, akit az összes royalisták elismerték trónjelöltjüknek. Nagypapa annak idején 1848-ban az ő javára mondott le a trónról, a parlament azonban ez nem ismerte el és kiküldte a trónkövetelőket kiutasító törvény értelmében el kellett hagynia Franciaországot. Angliába költözött, ahol 1894-ben meg is halt. Fia, Lajos Fülöp Róbert követte úgy is, mint trónkövetelő és úgy is, mint párisi gróf. Ő gyermekienül halt meg Palermo-ban 1926-ban és így a két oim unokaöccsére, Jean Pierre Guise hercegre szállott.

Tizennégy esztendeje tehát János „király” a

A Bourbon-háznak ugyanis két ága követte magának a trónt. Az egyik ág X. Károly leszármazottjából állott, annak a X. Károlynak az utódából, akit az 1830-as júliusi forradalom bukott meg. A másik ág pedig Lajos Fülöp, a Bourbon-család orleani ágának leszármazottjaiból állt, akik éppen eme júliusi forradalom alkalmával jutottak uralomra és akiket viszont az 1848-as februári forradalom bukott meg.

1873-ban a Bourbon-ház két ága is kibékült egymással, oly módon, hogy megegyeztek: előbb a gyermektelen Chambord gróf, X. Károly unokája következik V. Henrik néven, utána pedig az orleani ág részéről Lajos Fülöp unokája öröklő a trónt. Az utolsó pillanatban azonban Chambord gróf megmakacsolta magát.

francia trónkövetelő és Páris grófja. A jelenlegi trónkövetelő annyiban különbözik elődeitől, hogy igen jól ismeri Franciaországot, mert tekintettel arra, hogy a kiutasító törvény csak az uralkodóház családfeje és közvetlen örököseire vonatkozik, az 1874-ben Párisban született János herceg — aki eszerint most 66 éves — egészen 1926-ig Franciaországban élt. Még pedig igen jól élt, miután Aisne megyében és Marokkóban hatalmas kiterjedésű földbirtokokat mondhatott magának.

Amikor még szó sem volt arról, hogy Franciaország trónjára aspiráljon, igen jó viszonyban állt a harmadik köztársasággal. A hadseregben ugyan nem szolgálhatott, mert az uralkodóház tagjainak ezt nem engedték meg és így katonai tanulmányait a dán hadseregben végezte. Az első világháború alatt azonban diplomáciai küldetésre felhasználta őt a francia állam és unokatestvéréhez, Ferdinánd királyhoz küldte Szófiába.

A Bourbon-ház jelenlegi fejétől egyáltalában nem áll távol az a fasizta-jellegű korporatív rendszeren felépült államszervezet, amelyet Pétain és Laval akarnak most bevezetni. Három évvel ezelőtt, 1937 őszén ugyanis János „király” ilyen értelmű kiáltványt szerkesztett és ezzel élére állt annak az akkor tűzkeresztesnek ismert mozgalomnak, amely bombával, dinamittal, gépfegyverrel igyekezett a francia köztársaság rendszerét megdönteni.

A kiáltvány közzétételét a francia kormány intervenciójára a svájci hatóságok megakadályozták és Jean Pierre de Guise herceget eltanácsolták Jenf környékéről. A herceg akkor feleségének, valamint szárnysegédének, Pierre de la Rocque grófnak — a tűzkeresztes mozgalom akkori franciaországi vezérének — társaságában már el is hagyta Svájcot és visszautazott belgiumi kastélyába.

Azóta nem hallottunk róla hírt, csak most, midőn a németek belgiumi bevonulása következtében ő is elmenekült és jelenleg „valahol Spanyolországban” tartózkodik. Miután Franciaországban a köztársasági intézmény megszűnt és azok a politikusok jutottak uralomra, akik részint legitimista és monarchista hajlamuak, részint ugyanolyan rossz véleményűek van a francia parlament intézményéről és a francia pénzvilágról, mint 1937-es kiáltványában János „király”-nak. Nincs kizárva, hogy a király és hívei rövidesen megtalálják egymást és akkor újból Bourbon ül majd a helyreállított francia királyság trónján.

POLONYI GYÖRGY

20 százalékra emelték fel a kiviteli petróleum-szállítványok illetékét

Bucuresti. Julius 31-től kezdődően a kivitelre szánt petróleum és petróleum-termékek eddigi 13 százalékos ad-valorém illetékét 20 százalékra emelték fel. A rendelet kimondja hogy ez az illetékemelés kizárólag az exportáló cégeket terheli és a petróleum árát még abban az esetben sem szabad emelni ha a szerződés azt mondta volna ki, hogy illetékemelés esetén ez a teher a vevőre hárul.

Újabb elbocsátások az állami közigazgatási szolgálatból

Bucuresti. A belügyminiszterium a mai nappal elbocsátotta állami szolgálatból a belügyminiszteriumban és a központi közigazgatásban eddig alkalmazott valamennyi zsidó tisztviselőt és alkalmazottat. A belügyminiszterium alatt álló helyi hatóságoknál alkalmazott zsidó tisztviselők és alkalmazottak elbocsátásáról ugyancsak hasonlóképpen rendelkeztek.

Göbbels beszédével**Megnyilt Münchenben ezévből is a nagy művészeti kiállítás**

München. Mint minden évben a müncheni nagy művészeti kiállítást, ezidén is megrendezték és azt szombaton délben nyitotta meg ünnepélyes keretek között Göbbels dr. birodalmi propagandaügyi miniszter.

A megnyitó beszédében a miniszter utalt a világtörténelmi helyzetre, majd kijelentette, hogy a német nép teljes egészében a háborúnak rendeli alá magát. Ez azonban nem jelenti azt, mint ha a német nép nem törődne a művészettel, mert Németországban jól tudják, hogy a művészet nem csupán időtöltés, hanem feltétlen élet-szükséglet. Németország hű marad a művészet istápolása terén a hagyományokhoz, mert Németország a legnagyobb európai kultúrország, a Beethoven, Wagner, Schiller országa. Németországban különben az egész háború alatt nyitva maradtak a színházak, a kulturális szórakozó helyek és a múzeumok. Mert a művészet a nemzeti szociálista országban a nép tulajdona lett. Göbbels propaganda miniszter ezután részletesen ismertette a kiállítás nagyszerű anyagát, majd beszédét a birodalmi vezér életteljesével fejezte be. A megjelent nagy és előkelő közönség ezután elénekelte a német nemzeti himnusz és ezzel a megnyitó ünnepség végetért.

UJ KÖNYV

— A csecsemő nevelése és gondozása. Dr. Roboz Pál gyermekorvos könyve. A gyermek első éve sorsdöntő lehet egész további életére. Későbbi fejlődése attól függ, hogy csecsemőkorában megfelelő hozzáértéssel gondozták-e? Nem elég a gyakorlati tapasztalatokra támaszkodni. Az orvostudomány és a lélektan sokat fejlődött ezen a téren és anyáink és nagyanyáink ideje óta. Ma már minden anya kötelessége tanulni és felkészülni nagy hivatására. Dr. Roboz Pál könyve az egészséges csecsemő testi lelki és szellemi gondozásával foglalkozik. Teljesen új szempontból tárgyalja a csecsemő egyéni nevelésének kérdéseit. Felölel minden problémát, mely a csecsemővel kapcsolatban felmerülhet. Beszél a csecsemő természetéről és mesterséges táplálásáról, testi ápolásáról és fejlődéséről, abroedező lelki életéről, az idegrendszerét és nyugalmát érintő veszélyek kiküszöböléséről, értelmének és jellemének kialakulásáról. Sok jelentéktelennek látszó részletkérdés fontosságát világítja meg és rámutat arra, hogy az anyák tájékozatlansága súlyosan megbosszulhatja magát míg a helyes állásfoglalás megveti a gyermek későbbi testi és lelki kiegyensúlyozottságának alapját. Dr. Roboz Pál gyermekorvos „A csecsemő nevelése és gondozása” képekkel, Pantheon-kiadásban, szép kiállításban, 108 lei minden könyvkereskedésben Kérje a Pantheon-újdonságok jegyzékét.

CORSO nyáron is a legnagyobb siágereket hozza! Nyitott tető!

Ma: 5, 7.15, 9.15

I. Éjfélriadó

Gustav Fröhlich

Különleges UFA hirdató, a Vezér visszatérése és ünneplése Berlinben — Román hirdató: Bessarabiánál megrögzött.

II. Bécs dalol, Bécs táncol

Hans Moser, Theo Lingen, Paul Hörbiger

PÁNAMERIKA

A nemzetközi gazdasági élet háboru utáni lehetőségeire készülődik az Ujvilág, amelynek mérhetetlen természeti kincsei áldássá vagy csapássá válhatnak a világpiac helyzete szerint

29.941.300 négyzetkilométernyi terület, 260.000.000 lakos érdekeit próbálják összhangba hozni a pánamerikai értekezleten

Mialatt Európában robbannak a bombák s az ellentétes hatalmi érdekek összeütközése közel a távoli mindent megrázkódtat, addig az Ujvilágnak nevezett földrész huszonegy, önálló állami életet élő, illetve Amerikán kívüli hatalmaktól teljesen független köztársaságának kiküldöttjei nagyjelentőségű tanácskozásokat folytatnak a zöld asztal mellett. Természetes, hogy a Pánamerikai értekezlet csak kifejezője, jelképes megnyilatkozása annak a színtalpak mögött folyó munkának, amelynek központja kétségtelen az Ujvilág nagyhatalmának az Északamerikai Egyesült Államok kormányza. Ennek a tervszerű munkának nem titkolt célja az amerikai földrésznek olyan gazdasági erősségbe való tömörítése hogy az Ujvilág lehetőleg minél nagyobb részt kanyarítson ki magának a világhatalomból. Különösen nagyjelentőségű ez a törekvés éppen most, amikor az európai háboru következtében az Óvilág nemzetközi tekintélye a nagy világpiacokat

jelentő távoli országokban legalábbis meggyengült. Olasz lapok állapították meg legutóbb, hogy „vég-eredményében a brit világbirodalom ezidőszerint az európai hatalom kifejezője”, s ez a világbirodalom jelenleg hadászati és politikai fegyverek sülves csapásai alatt áll. Érthető tehát, hogy jelszavakkal és nyilatkozatokkal és ezen túl mélyreható gazdasági módszerekkel szervezik az Ujvilágot, amely semmiesetre sem szeretne vesztesként kikerülni a nemzetközi gazdasági élet most végbemenő, mélyreható megrázkódtatásából. Sőt minden törekvés odairányul az Óceánon túl, gazdaságilag és politikailag egyaránt öntudatos, hogy az Ujvilág zárt egységként lépjen fel akár az újlépítés, akár az osztozkodás alkalmával. Ha ez nem sikerülne, egész Amerika sülves termelési válságba kerülne hiszen nem tudná biztosítani dus természeti kincseinek s az ebből fejlődött ipari szervezetének piacait.

Pánamerika — számokban . . .

Mit jelent ez a fogalom? A Pánamerikán kívül amerikai területek így oszlanak meg:

ANGOL ÉRDEKELTSÉG

Kanada (dominium)	9.570.000 km ²	11.028.000 lakos
Bahama koronagyarmat	11.000 ..	66.000 ..
Barbados (korona gyarmat)	430 ..	66.000 ..
Ujfundland (birtok)	111.000 ..	285.000 ..
Labrador (társország)	602.000 ..	5.000 ..
Bermudák (gyarmat)	49 ..	31.000 ..
Brit Honduras (korona-gyarmat)	22.000 ..	56.000 ..
Jamaica koronagyarmat	13.000 ..	1.151.000 ..
Leeward-szigetek (korona-gyarmat)	2.000 ..	140.000 ..
Trinidad és Tobago gyarmat	5.000 ..	448.000 ..
Falkland (korona-gyarmat)	16.000 ..	3.000 ..
Winward-szigetek (korona-gyarmat)	1.000 ..	220.000 ..
Brit Guyana (korona-gyarmat)	232.000 ..	333.000 ..

FRANCIA ÉRDEKELTSÉG

St Pierre és Miquelon	500 ..	4.000 ..
Guadeloupe	2.000 ..	304.000 ..
Martinique	1.000 ..	247.000 ..
Francia Guyana	90.000 ..	31.000 ..

DÁN BIRTOK

Grönland	2.170.000 ..	18.000 ..
----------	--------------	-----------

HOLLAND BIRTOK

Curacao	1.000 ..	91.000 ..
Holland Guyana	141.000 ..	169.000 ..

A Pánamerikai Államszövetség tehát mennyiben a tárgyalások, egyezkedések, ügyeskedések korszakán valóban tuljut, 29.941.300 négyzetkilométernyi területre terjed ki (egész Amerika 40.000.000 négyzetkilométer) s lakosságának száma csaknem 260.000.000 lélek (egész Amerika nem teljes 270.000.000 lakosából.)

Északamerikai Egyesült Államok (ideértve Alaszkát, a panamai engedélyes területet, Puerto Ricót és a Langiern-szigeteket, valamennyi USA birtok)

Mexikó	1.969.000 ..	18.852.000 ..
Guatemala	110.000 ..	2.373.000 ..
Honduras	154.000 ..	263.000 ..
San Salvador	34.000 ..	1.632.000 ..
Nikaragua	118.000 ..	1.134.000 ..
Costa Rica	51.000 ..	592.000 ..
Panama	75.000 ..	535.000 ..
Kuba	115.000 ..	4.047.000 ..
Dominikána	50.000 ..	1.479.000 ..
Kolumbia	1.162.000 ..	9.306.000 ..
Venezuela	1.020.000 ..	3.452.000 ..
Ecuador	451.000 ..	2.757.000 ..
Brazília	8.511.000 ..	42.395.000 ..
Peru	1.249.000 ..	6.300.000 ..
Bolivía	1.330.000 ..	3.226.000 ..
Paraguay	419.000 ..	932.000 ..
Uruguay	187.000 ..	2.066.000 ..
Csile	742.000 ..	4.586.000 ..
Argentína	2.797.000 ..	12.762.000 ..
Haiti (USA védnökség)	26.000 ..	3.000.000 ..

A világpiacok lehetőségeivel áll vagy bukik az Ujvilág jóléte

Természetes, hogy ez a hatalmas földterület és ez az embertömeg felmérhetetlen gazdasági erőt is képvisel. Amerika nem hiába volt felfedeztetése után valóságos aranykorszak kincsekamrája, nem hiába nevezétek El Doradónak, az Aranyországnak, ez a föld rész valóban tejjel-mézrel folyó világ. Természeti kincsei földrajzi helyzete a hihetetlen ütemben fejlődő gépesedés, a nagyszerű lehetőségek óriási vá növelték iparát, ugyanakkor pedig változatlanul hatalmas mezőgazdasági termőfelületen folyik a felett, beható földmunka. Hiszen az Egyesült Államokban, a korszerű ipari termelés hazájában is, az összes foglalkozási ágak 22 százalékát teszi ki a földművelés, a gyár- és bányaiparra pedig 35,2 százalék jut (további 27,4 százalék a kereskedelem és forgalom, 15,4 százalék pedig egyéb foglalkozásokra jut főképpen értelmiségi pályák vonatkozásában.)

Pánamerika a világ ipari és mezőgazdasági termelésének olyan hatalmas mennyiségeit képviseli, hogy ha ezeket a számadatokat vesszük figyelembe, megérthetjük azt a nagy gazdasági válságot, amely a világháborút követő jellendülés után maga alá gyűrte az Egyesült Államokat, de nem kerülte el a délamerikai országokat sem. A világpiacok felvevőképességének színvonalával, a nemzetközi piacokon való áruelhelyezés lehetőségével áll, vagy bukik az amerikai országok jóléte. Elegendő a legkisebb zavar a

világgazdaság kínálati és keresleti viszonyaiban s a szabad verseny alapján álló amerikai termelés rendje méris megbomlik. Amerika piacait nem biztosítják ezidőszerűtlen felfedezések, hanem a világpiacok, amelyeknek bevitelét és kivitelét hatalmi szóval szabályozhatná, az amerikai országok szabad versenyvel igyekeznek piacukat tartani és a szabad versenyben még egymással is vetélkednek. Pánamerika tehát nem egyéb, mint az Ujvilágnak olyan szoros gazdasági és politikai rendszerbe való bekapcsolása, mely lehetővé tenné termékeinek számára legkedvezőbb elhelyezését, a belső szervezés és a külső vonatkozásban megnyilatkozó hatalmi szó segítségével.

Ha Amerikát nem éri felkészületlen a jelenlegi európai háboru vége soha nem látott gazdasági megpróbáltatás előtt áll az Ujvilág gyárimunkása, földművese, kereskedője hivatalnokai, a filmszínházak legszűkebbje — mindenki, aki szerves része a hatalmas testnek.

FORUM nyáron is nagy filmeket játszik.

Ma: a filmvilág legnagyobbjai: **ERROL FLINN, OLIVIA de HAVILLAND és ROSALIND RUSSEL**

a nyári szezon legkacagiatóbb, tűnő, m'nyes és szelemes vizjátékában: **A sors vára**-ban

A szünetben fel lép az **Arteson Trio** szenzációs akrobatamutatóval. **UFA** háborus híradó, 5. 7. 15. 9.30

Tonnák és mázsák milliói . . .

Arról, hogy fogalmat alkothassunk az Ujvilág gazdasági erejéről, — ami ugyanekkor végzetes gyengesége is lehet adott körülmények között, — csak akkor lehet szó, ha belepillantunk ebbe a világrésznyi tárházba. Pánamerika országa, tehát a 21 köztársaság jelentősebb terméymennyiségeit a következők: Kőszén 445 929.000 tonna, kőolaj 214.376.000 tonna, vasérc 74.800.000 tonna, arany 5.859.000 uncia, ezüst 57.400.000 uncia, bauxit 427.000 tonna, nyersvas 37.600.000 tonna, nyersacél 51.700.000, nyers alumínium 130.000 tonna, gépkocsitermelés 4.200.000—4.500.000 darab, műselyem 140.770 tonna, réz-érc 262.990 tonna, higany 155.000 kiló. Csülében a rézkohászat teljesítménye (első a világon) 397.366 tonna, az Egyesült Államokban 241.000 tonna. Ezeket a mennyiségeket összehasonlítva az európai nagytermelő országok számadatával, láthatjuk, mit jelent Pánamerika gazdasági vonatkozásban.

KŐSZÉN:

Németország	130.000.000 tonna
Franciaország	48.000.000 tonna
Belgium	26.000.000 tonna
Összesen	204.000.000 tonna
Pánamerika:	445.929.000 tonna

VASÉRC:

Franciaország	32.000.000 tonna
Németország	5.500.000 tonna
Belgium	200.000 tonna
Összesen	37.700.000 tonna
Pánamerika:	74.800.000 tonna

Összehasonlításképpen még említésre méltó, hogy a Szovjet közszéntermelése 93 500 000 tonna, vasérc-termelése 21.700.000 tonna, kőolajtermelése 25.000.000 tonna (Pánamerika 214.376.000 tonna).

Hasonló a helyzet a mezőgazdasági termékek viszonylatában, amennyiben Pánamerika termelése ebben a vonatkozásban így alakul: tengeri 760.000.000 mázsa, buza 297 258.000 mázsa, rozs 8 148.000 mázsa, zab 155.794.000 mázsa, árpa 57.942.000 mázsa, burgonya 12.200.000 mázsa, cukorrépa 21 000.000 mázsa, szója 9.668.000 mázsa, rizs 18 672.000 mázsa, gyapof 43.884.000 mázsa, len 2.704.000 mázsa, földi dió 9.644.000 mázsa, dohány 10.180.000 mázsa, nyerscukor 19.000.000 mázsa, kávé 7.400.000 mázsa, kakaó 580.000.000 mázsa, banán 46.200.000, törzs 2.4 millió hektoliter bor. Külön említendő a jelentős kaucsuktermelés (Hevea, Brazília), Ha Magyarország Románia, Jugoszlávia és Bulgária, tehát a négy mezőgazdasági nagyvilági ország földművelési adataival, Európa élését, tárával" hasonlítjuk össze Pánamerika hasonló adatait, a következő helyzetképet nyerjük:

BUZA:

Románia	75.200.000 mázsa
Jugoszlávia	49.000.000 mázsa
Magyarország	39.200.000 mázsa
Bulgária	35.400.000 mázsa
Összesen	196 800.000
Pánamerika:	297.258.000 mázsa

TENGERI:

Jugoszlávia	106.800.000 mázsa
Románia	95.000.000 mázsa
Magyarország	53.800.000 mázsa
Bulgária	17.200.000 mázsa
Összesen	272 800.000 mázsa
Pánamerika:	759 088.000 mázsa

Pánamerika zabtermelése 32.000.000 mázsával, árpatermelése 20.000.000 mázsával, cukorrépa-termelése 17.000.000 mázsával haladja meg a négy dunai ország termelését. Az összehasonlítás kiegészítésére még közöljük, hogy a Szovjet 608.200.000 mázsa búzát, 76.000.000 mázsa tengerit, 402.600.000 mázsa rozsot, 378.000.000 mázsa zabot, 136.000.000 mázsa árpát, 28.000.000 mázsa cukorrépa-t és 2.500.000 mázsa szóját termel. Mindezek az adatok különben kielégítő terméseredményekre vonatkoznak és átlagnak tekintethetők.

A kereslet-kínálat játéka és a világpolitika

Pánamerika gazdasági erőt rendezetlenek. Az újvilág országai külön-külön hajszolják a piacot s külön-külön jelentenek csalétket a piacokat kereső országok számára is. Gazdasági javukat nem egymás között egyenlítik ki, hanem egymás ellen is harcolva, az élet színvonalgörbéje olyan kilengéseket mutat, hogy nyilvánvaló, amíg közös nevezőre nem hozzák ezeket az ellentéteket, amíg ki nem egyensúlyozzák a különböző termelési tényezők között az egyenlőtlenéget, addig Amerika változatlanul játékszer marad a kereslet- s kínálat törvényének Elegendő katonai ereje nincs ahhoz egyik államának sem — beleértve az Egyesült-Államokat is, — hogy áruikkének elhelyezését, termelésének ha kell kényszerrel való fellendítését kioroszakolja s ha meglévő piacaitól elvágná, ha a meglévő piacokról akár a más termelő országokban megállapított alacsonyabb életszínvonalal elért versenyképesebb árakkal, akár hatalmi szóval (lásd Japán lehetőségeit az ázsiai piacokon) kiszorítja, az az Ujvilág valóban saját zsirfába hullad, Ez ellen védekeznek azok, akik Pánamerikát szervezik gazdaságilag, politikailag és talán katonailag is.

(—a—y)

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-31. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 || Egy hónapra 70

Hangulat Londonban

A „Romania“ a Centropa Press nyomán a következőket írja:

„Londonban világvégi hangulat uralkodik“. Ezekkel a szavakkal kezd beszámolóját a „World Press Union“ egyik képviselője Anglia leltállapotáról. Miközben a városok és falvak lakói rettegnek a német támadástól, az ifjak, akik nem tudták elhagyni az országot, vad orgiákban keresnek enyhülést feszült idegállapotukra. Mialatt London a német támadásokra való tekintettel mély sötétségbe borul, a megszállhatatlan, emberektől tulzsufolt mulatókban vad mulatozás folyik, amely csak hajnalutáni érvégig, Fantasztikus belépti díjak, éjszakai revük, erotikus magánelőadások, szerencsejátékok és óriási pezsgő- és szeszesital-fogyasztás jellemzi a féktelen mulatozások helyeit.

A látogatók főleg tiszték, gazdag családok fiatal, bárleányok a minden nemzetiségű és színű táncosnők sorából kerülnek ki. Vannak azonban közöttük legfelső társadalmi rétegekhez tartozók is. Az egyik ilyen nő, akivel a lap tudósító egy bünbarlangban találkozott, clinicusan kifejtette, hogy „könnyebb meghalni részegen, mint józanon“, egy repülőtszert pedig akinek a következő éjszaka Németország fölé kellett repülnie, azt mondta, hogy miután ez az utolsó éjszakája teliszáll akarja még egyszer élvezni az életet.

A londoni külföldiek egyházak papjai hadjárattal indították a magatartás ellen és a westminsteri püspök felhívta a lakosságot, hogy a bün helvett fohászokdjék, mielőtt megjelennek az Isten ítélőszéke előtt. A tudósító szerint azonban minden jel arra mutat, hogy „ittasulj meg, mielőtt meghalál“ elvnek több a híve.

Tehát Londonban az emberek a rettezés tébolyában tele szállal habzsolják az élet gyöngyözö italát s gyászos előérzetüket a könnyű mámorok teletjelt hozó tivornyába fojtják. Az elsötétített város fényfogyó függönyei mögött a végsőkig felidőzöttan tombol az életöröm és mindenki ki akarja venni részét a veszélytelen pillanat ajándékaiból. A zsufolt bárók és mulatók hangulatvilágításában leomlottak az erkölcsi korlátok és az egyház józanságra intő szava süköt fülekre talál. Így várja az angol jóvárs népe a német támadás pillanatát! Bármennyire is sötét ez a kép, amelyet az amerikai hírszolgálat fest a józanságukról és nurlánságukról híres brit elzgettakók hangulatáról, úgy érezzük hogy a beállítás nem hamis és elképzeljük hogy a főmez életösztöne a hamis fénybe és csillogásba menekül a veszélyt sejtlenkedő árnyal elől. Annak idején, az elmúlt háború véres napjaiban — amikor már ott tartottak, hogy senki sem tudta, mikor kerül reá a sor — szintén megkezdődött a végnélküli mulatozás és a megromlott idegek még hosszú ideig nem tudtak ellenul a festet-lelket ölé kábítószerek nélkül. A háború megszállhatatlan alkai között nem is a legjelentéktelenebb az a „szűrés“, amely az emberek sok megpróbáltatásnak klétt megrendszereben végez. Ak! végigélte a lövészárkok minden borzalmát, átélte a hadifogolyors kezvelenséget és a megromlott társadalmi élet bizonytalanságát, az bizonyára megérti, mit jelen a veszély tudata, ami elől nincs menekvés. A remévtelenség és bizonytalanság szörnyűségecs érzése rátelepszik a létekre és a legtisztább és legrendszerebb szv is csak ideig-óráig képes kiizdeni ellene. És ekkor lön az önludatlanság a salát magával szembeni felelősség elvétésének pillanata, amikor minden világi és erkölcsi rendérzék a háttérbe szorul, azzal az ölfhatatlan szomjúsággal szemben, hogy a még meglevő pillanatot a legvégsőkig kihasználják és örömeiből a legnagyobbat se mulasszák el...

— A királyi helytartó látogatása Aradmegyében. Temesvári munkatársunk jelenti: Marta dr. királyi helytartó szombaton délután meglátogatta Aradvárosát és Aradmegye néhány községét. Megállapította a helytartó, hogy a megyében mindenütt teljes a nyugalom és rend van és a lakosság hékésen folytatja munkásságát. A helytartó behatóan érdeklődött a mezőgazdasági munkálatok állása felől továbbá a hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezése iránt is.

— Az olasz uralkodó ünneplése Albániában. Tyrana. (Rador.) Abahurs albán tábornok ma megnyitotta azt a 950 kilométer hosszú műutat, amely Északalbániából Skutarin és Aleccion keresztül vezet. Az ünneplés megnyitás alkalmával a sokaság melegen ünneplte a jubiláló Viktor Emánuel császár és királyt, valamint a Ducet.

— Visszahívták a washingtoni francia nagykövetet. Washington. (Rador.) A francia kormány azonnal hatállyal visszahívta Saint Quentin washingtoni francia nagykövetet.

— A szlovák államférfiak hazatérése. Pozsonyból jelenti: Tiso dr., Tuka és Mach Sanyó visszaérkeztek Pozsonyba.

— Cantacuzino professzor szobrának leleplezése. Bucuresti. Tegnap avatták fel Cantacuzino professzor szobrát lasiban, ahol dr. Simionescu Ion professzor, egészségügyi államtitkár mondott beszédet.

— ROMÁN-OLASZ TÁRSASÁG ALAKULT BUCURESTIBEN. Bucurestiből jelenti a „Curentul“ című lap: Bucurestiben román-olasz társaság alakult Pietro Puricelli olasz szenátor elnökele alati. A társaság Romániában utakat s vasutakat fog építeni.

— Felüggesztették a pénzügyminisztérium jogügyi osztályának főnökét. Bucuresti. A „Curentul“ jelentése szerint Nic. Pasou állami ügyvédet, a pénzügyminisztérium jogügyi osztályának főnökét, különböző visszaélések miatt felüggesztették. Ugyanakkor V. Gatei pénzügyminiszteri osztályfőnök ellen is eljárás indult, mely szintén felüggesztéssel végződött. A pénzügyminisztérium jogügyi osztályának vezetésével Titus Dragos ügyvédet bízták meg.

Minden vendéglő éjjel egy óráig tarthat nyitva!

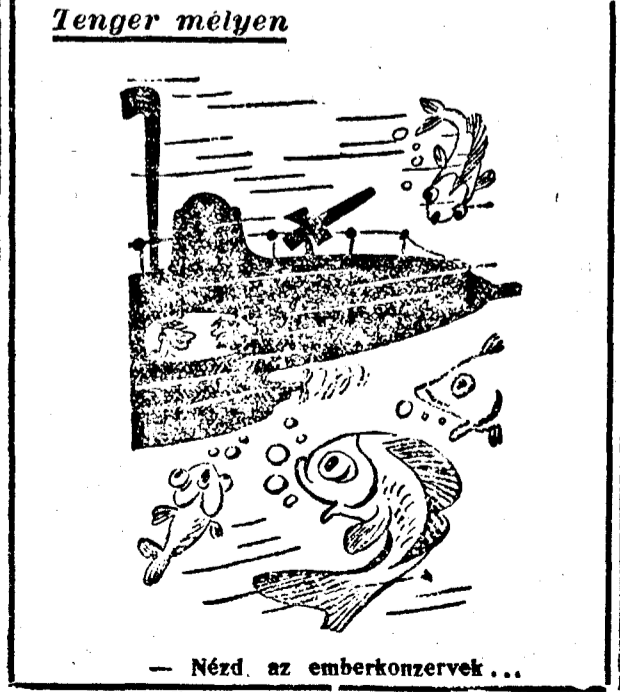
Bucurestiből jelenti: A belügyminisztérium rendelkezéssel megengedte, hogy az egész ország területén valamennyi vendéglő és fogyasztóhely éjjel egy óráig tarthasson nyitva. A helyiség tulajdonosa felel a legteljesebb rendért, valamint azért, hogy a szeszesitalokat ne szolgálják ki mértéken felül.

— Eckhardt Tibor hazaérkezett Amerikából. Budapestről jelenti: Eckhardt Tibor, a független kisgazdapárt vezére hosszabb amerikai felolvasó-körutjáról az elmúlt éjszaka hazaérkezett Budapestre.

— Az orosz tiszték új rangjelzése. Moszkvából jelenti: A Krasznaja Szvezda, a vöröshadsereg lapja azt jelenti, hogy július 30-tól kezdve a szoviet hadsereg tisztjeinek rangjelzését módosították. Miután a lap leírja az új rangjelzéseket, hozzá teszi, hogy a módosítás célja: minél láthatóbbá tenni a rangokat.

— TÖRVÉNYRENDELET A TERMELÉS NÖVELÉSÉRŐL. Bucurestiből jelenti: Az uralkodó törvényrendeletet írt alá, amely a termelés növeléséről, a mezőgazdasági és ipari termékek árának, valamint a behozatal ellenőrzéséről szóló törvény 35-ik szakaszát módosítja.

— Kinevezték az irgalmas rend romániai vezetőit. Temesvárról jelenti: Az irgalmasrendi szerzetesek Romában székeiő generálisa most nevezte ki a rend romániai vezetőit és az erről szóló értesítést Temesvárra küldte. Tartományi főnökké Bokor Kázmért, a temesvári rendház addigi perjelét nevezték ki, akit továbbra is meghagytak eddigi tisztségében. Nagyváradra Linczinger Juliánt, Szatmárra Jenárki Jakabot perjelékké, Ujhelyi Mártont és Gergely Viktort rendi tanácsosokká, Paál Zenót pedig uioncmesterré nevezték ki.

Megkezdtek a beszarabiai és bukovinai németek hazaköltöztetését

Moszkvából jelenti: Moszkvai jelentés számol be arról, hogy a bukovinai és beszarabiai németek hazatelepítése érdekében július 23-án tárgyalások kezdődtek meg Németország és Oroszország között. Német részről Nedeke konzul, míg orosz részről Vasslukov vezérutkárt folytatnak megbeszéléseket. Hír szerint megkezdődött a német népi származású lakosok elköltöztetése.

— Emléktáblával jelölik meg Pop C. Stefan aradi házát. Bucurestiből jelenti: Pop Valer volt miniszter kezdeményezésére bizottság alakul Pop C. Stefan elhunyt miniszter emlékének ápolására. A bizottság emléktáblát akar elhelyezni Aradon azon a házon, ahol annak idején a magyar kormány kiküldöttével az első tárgyalások folytak, amelyek tudvalevőleg megszakadtak. Az emléktábla elhelyezése ünnepléses külsőségek között történik majd — végzi híradását a Rador-jelentés.

— Repülőbizottságok a kétszázalékos illeték befizetésének ellenőrzésére. Bucurestiből jelenti: A pénzügyminisztérium öt repülőbizottságot alakított, amelyek az egész ország területén ellenőrzik a kétszázalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték behajtását és megvizsgálják a forgalmiadó és bélyegilleték kivetését és behajtását.

— ELÉGEDETLENEN A SZUEZI CSATORNA RÉSZVÉNYESEI. Romából jelenti: A szuezi csatorna részvényesei elégedetlenek az ügyek vitelével. Az elmúlt évekhez viszonyítva alig 73 százalékát vették be a megszokott összegnek.

— Mit kell tudniok azoknak, akik furdőre utaznak? Bucuresti. (Rador.) A propagandaügyi minisztérium mellett működő nemzeti turisztikai hivatal értesíti a közönséget, hogy az összes furdő- és üdülőhelyek nyitva állanak és rendszeren működnek. Azok a hírek, hogy bizonyos korlátozásokat léptettek volna életbe, alaptalanok. A román állampolgárok kötelesek személvazonossági igazolványukat bemutatni az illető helység rendőrségénél és eleget tenni az ingatlankönyvecskére vonatkozó rendelkezésnek. Az idegenek kötelesek előzetesen értesíteni a rendőrséget utazásukról. Bármilyen más rendelkezést a sajtó és rádió után közölnek a közönséggel.

— RIADALOM A „FEKETE-TŐZSDÉKEN“. Bucurestiből jelenti: A „Curentul“ írja, hogy a Bucurestiben leleplezett arany- és valutacsempészési ügy az erdélyi „fekete-tőzsdéken“ nagy pánlkot okozott.

— Százezer lelt loptak el egy nyugdíjastól a nagyváradi pénzügyigazgatóságon. Nagyváradról jelenti: Hétfőn reggel 9 órakor a pénzügyigazgatóság nyugdíjügysztyálván 100 ezer leles lopás történt. Az iróasztal alatt egy bőrtáskában elhelyezve 100 ezer lelt volt, melyet ismeretlen tettes 20 ezer leli híjjával elemelt. A pénzt Nagy Gyula nyugdíjas vette fel, több nyugdíjastársa járandóságaként, hogy azt átadja nekik. Dolga volt a nyugdíjügysztyálvon s ezért helyezte el a bőrtáskát az iróasztal alá. A lopásról értesítették a rendőrséget, ahol bevezették a nyomozást.

— Halálozás. Weisz Jozsóka, Weisz Sándor gyógyszerész, a Gea-Krayer-cég aradi képviselőjének fiacskája rövid szenvedés után elhunyt. Temetése ma d. u. 3 órakor lesz az aradi régi izrtemető halottasházából.

— Iroda-áthelyezés. A „Globul“ S. A. R. szállítási vállalat irodáit és raktárait úgy a Str. Moise Nicóara 10. mint a Bul. Regele Ferdinand 29. sz. alól, f. évi augusztus 1-től kezdődőleg a Str. Consistoriului 28. (volt Baeder-gyári helyiség) alá helyezi át. Telefon: 25—50, 25—51.

— KIDERÜLT A HALÁLVÖLGY TIKA. New Yorkból jelenti: Ötéves kutatás után az Egyesült Államok földművelésügyi minisztériumának szakértői végre felderítették a híres „Halálvölgy“ útját. A Halálvölgy Colorado államban van, a St. Isabel rengetegben, 128 hektáron terül el és a halál leselkedik arra, aki ide beteszi a lábát. A Halálvölgyben a fü is mérges, a földből pedig mérges gőzök törnek fel. 1931 szeptemberében egy pásztor a Halálvölgybe terelte nyáját, 200 juhából másnap reggel csak három maradt meg. Néhány héttel később egy másik pásztor pihent meg a Halálvölgyben, 157 juha közül 71 elpusztult. Azóta a pásztorok és a vadászok messze elkerülik a Halálvölgyet, annál is inkább mert a kormány külön figyelemztetést bocsátott ki, hogy mindenkit távol tartson ettől a veszélyes vidéktől. Az Egyesült Államok földművelésügyi minisztériuma kutatni kezdte, hogy mi az oka annak, hogy a másutt mindenütt arjalmatlan füvek a Halálvölgyben tele vannak mérgeggel. Most végre a washingtoni laboratóriumban megállapították, hogy a Halálvölgy földjében szelénium van, amely nagymértékben mérgezett. A szelénium a Halálvölgy növényeiben koncentrált tömegben van meg, így az az állat, amely ebből eszik, halálra van itélve.

Nichifor Crainic sajtó-miniszternél lisztelgett a vidéki román sajtó- szervezei vezetésége

Bucuresti. Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter ma fogadta a vidéki nemzeti román sajtószervezet elnökségét. Vladescu Stefan a szervezet elnöke és Victor Molin főtitkár beszámoltak a szervezet eddigi működéséről és legközelebbi munkaprogramjáról. A propagandaügyi miniszter a küldöttség szónokának beszédére adott válaszában kijelentette, hogy rövidesen ismertetni fogja azokat az irányelveket, melyeket a vidéki román sajtó megszervezése terén óhajt megvalósítani.

Temestartomány gazdasági kérdései a királyi kormányzó előtt

Temesvári munkatársunk jelenti: Wart Péter dr. alpolgármester és Prohászka Ede malomtulajdonos tegnap délelőtt megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartó előtt kihallgatáson. A kihallgatás során elmondták, hogy Temesvár városát kenyérhiány fenyegeti. Temesvárott ugyanis már csak két napra elegendő gabonamennyiség van és ugyanakkor a földművelők nem hajlandók gabonát eladásra bocsájtani, mert a további ár-emelkedésre számítanak. Marta dr. meghallgatva a jelentést telefonon azonnal egész sereg bányászati község vezetését felszólította, hogy lépjenek érintkezésbe a gazdákkal a kényszereladásra vonatkozólag. A helytartó kiadta az utasítást, hogy az egyes gabonatermő községek azonnal küldjenek legalább 1-1 vagon búzát. Ilvenformán sikerült máris 40 vagon búzát biztosítani. Ezt a búzát vagononként a malmok 64.000 lejfel fizetik, ami egyes arányban van a napokban megállapított új kenyérárakkal.

Egyébként Temestartomány különböző szőlőtermő vidékeiről is külön küldöttség jelent meg Marta dr. királyi helytartó előtt és előadták, hogy a szőlőtermés idén a rossz időjárás miatt igen csekély lesz és nem fedezi még a kiadásokat sem. Erre való tekintettel kérték a helytartót járjon közbe a kormányznál, hogy a szőlőgazdákat ebben az évben a szokásos szőlőbirtokot illető rendes adón kívül az általán illeték megfizetése alól felmentse. A helytartó készséggel ígérte meg a szőlőgazdák küldöttségének ebben az ügyben a közbenjárását.

— **A Nemzet Pártja az áruzsora ellen.** Bucuresti. A Nemzet Pártjának gárdaparancsnokai Georgescu Petre tábornok főparancsnok elnöklétével ülést tartottak, amelyen azokat a rendszabályokat beszélték meg, amelyeket a gárdának végre kell hajtani több fontos közéleti téren, főként a megnemegedett áruzsora ellenőrzése és letörése érdekében.

— **Gafencu látogatása a kultuszminiszternél.** Bucuresti. Radu Budisteanu kultuszminiszter kihallgatáson fogadta Grigore Gafencu meghatalmazott minisztert, Románia moszkvai követét, Ioan Ciobanu minisztert és Dionisie püspököt.

— **Szünetelnek a pénzügyminisztériumi kihallgatások.** Bucurestiből jelentik: Constantinescu Mitita, a Nemzeti Bank kormányzója, augusztus 15-ig felfüggesztette a kihallgatásokat.

— **Uj német követ Pozsonyban.** Pozsonyból jelentik: Ribbentrop német külügyminiszter javaslatára Hitler vezér és kancellár Németország pozsonyi meghatalmazott miniszterévé von Killinger nevezte ki. (Rador.)

— **Európai menekültek érkezése Amerikába.** Newyork. A „Cameronia” nevű óceánjárón ma újabb 372 Angliából kitelepített menekült gyermek érkezett Newyorkba. Ugyancsak ma érkezett meg Newyorkba repülőgépen Zita exkirályné négy leánya.

— **Gyilkosság a nagyszaboni elmeorvosi intézetben.** A nagyszaboni elmeorvosi intézetben borzalmas gyilkosság történt. Moldovan Valeriu, aki már 1927. óta van gyógykezelés alatt, börtönös késsel meggyilkolta Orbán István felügyelőt. A vizsgálat megállapította, hogy Moldovan a gyilkosság előtti napon a cinészínhelyben dolgozott, ahonnan dolga végeztével magával vitte a börtönös kést, bizonyára már azzal a szándékkal, hogy megölje a felügyelőt. Az ügyben hatósági vizsgálat indult.

— **Lemondanak a papi személyek világi állásairól.** Bucuresti. Radu Budisteanu kultuszminiszter ismeretes rendelete értelmében, amelyben megtiltotta, hogy papi személyek kereskedelmi vállalatok vezetésében résztvehesse. Petrovanu bacau-i főesperes lemondott az ottani fogvasztási szövetkezet elnöki állásáról.

— **Az ország jegyzői a menekültekért.** Bucuresti. Az ország községi jegyzői egy napi fizetésüket ajánlották fel a menekültek gyámoltására.

— **A Szabóczy vándordíjmérkőzések vasárnapi, negyedik fordulójának időbeosztása:** Délelőtt 11.15-kor: AAC—Unirea, délután 4.15-kor: Astra—Crisana. 5.30-kor: Birók—ATE. 6.45 órakor: Gloria—Hakoah.

— **Eliogták a I. Motiu divatruház betörőt.** Ismeretes, hogy I. Motiu divatruházában február 20-án betörték és onnan 2 bála árú 120.000 lei értékben elloptak. Mint értesülünk, az aradi rendőrség eliogta a betörőket, de az áruból már csak egy baltát találtak meg náluk, melyet a cég már szombaton meg is kapott.

„Örül, hogy idegbajos vagy”

Louis E. Bisch dr. newyorki ideggyógyász „Örül, hogy idegbajos vagy” című könyvében kifejti, hogy a világ nagyon sivár és unalmas hely volna idegbajosok nélkül, akik minden változás, haladás és tevékenység fő mozgatóerői. Ez még nem jelent azt az író szerint, hogy minden idegbajos szükségképpen nagy ember, de a világotörténelem nagy emberei, államférfiai, művészei, költői, feltalálói stb., akik a világ haladását vagy tudását előbbre vitték, kiváló képességeiket annak köszönhetik, hogy idegeik eltértek az átlagember idegzetétől. Bisch dr. meghatározása szerint neurotikus mindenki, akinek idegrendszere másként felel a behatásokra, mint az átlagemberé.

— **Néhal Frint Lajos püspök ravatára szánt koszoru megváltására az Aradi Evangélikus Nőegylet-hoz az alábbi adományok érkeztek:** özv. id. Vas, Gusztávné 200, Apponyi Gyula és neje 200, Répassy Ödön és neje 200, Szighetv Jenőné és családja 200, Scherhag Ernőné 100, Panker Viktorné 100, özv. Lautner Mátyásné 200, Regdon Dezsőné 100, özv. Grosz Józsefné 300, Aradi Szociális Misszió Társulat 500, Mitykó Endre 100, Barloft András 300, Liszka Pál 200, Schaefer Richard 300, Zöldi János és neje 100, Kucsela Márton és neje 200, Godra Vilma Rónai Vilma 150, Gálk Gusztáv 200, Csepregi Gusztáv 200, Hozspodár Miklósné 300, Bartoif Andrásné 200, Bartoif Jánosné 100, Bakó Lászlóné 100 lei.

A bélyegtvörvény értelmében az 1000 leien aluli végösszegű számlák is számlabélyegkötelesek

A bélyegtvörvényen 1940. június tizenhétedikén eszközölt módosítások, amelyeknek során a számlabélyegilletéket 0.50 százalékról 0.60 százalékra emelték, ismét időszerűvé tették az 1000 leig terjedő összegű számlák ügyét. A bélyegilletéket százalékarányban számítják, a bélyegilleték a számlavégösszeg 0.60 százaléka és szó sincs „ezrelékarányról.” Ebből tehát az következik, hogy az 1000 leig terjedő összegű számlák után, nem hat ezrelék, hanem 0.60 százalék bélyegilletéket kell leróni, mégpedig annyiszor, ahány teljes század összeget foglal magában a számla. A bélyegtvörvény 34. szakasza különben kimondja, hogy ha a végösszeg nem haladja meg az 1000 leit, a század töredékek teljes század tételek számíthatnak. Ennek megfelelően a számlabélyegilleték lerovása a következőképpen történik: ha a számla végösszege nem haladja meg az 1000 leit: 1 leutól 100 leig 1 lei számlabélyeg, 101 leitől 300 leig 2 lei, 301 leitől 500 leig 3 lei, 501 leitől 600 leig 4 lei, 601 leitől 800 leig 5 lei, 801 leitől 1000 leig 6 lei. A bélyegtvörvény nem mentesíti a 100 leig terjedő számlákat a számlabélyeg lerovásának kötelezettségétől.

Ami a repülőbélyegilleték lerovását illeti, ez az 1939. június tizediki határozat értelmében így történik: 1 leitől 100 leig bélyegmentes, 100 leitől 300 leig 1 lei, 301 leitől 500 leig 3 lei, 501 leitől 1000 leig 4 lei.

A számlabélyeg lerovására köteles ügyletek között szerepel a bélyegtvörvény értelmében a bizományi szerződés.

Különbö a számlakészítés nemcsak a bélyegtvörvény, hanem a fényűzési és forgalmi adóról szóló törvény értelmében is kötelező. A számlák végösszege után feltétlenül felszámítandó a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték.

Uj petróleum-mezőket fedeztek fel Albániában

Tirána Albániában csakugy, mint az egész olasz birodalomban nagy meglepéssel vették tudomásul azt a híradást, hogy már hosszabb ideje tartó földtani kísérletek eredményével jártak és Albánia területén nagyértékű petróleumforrásokra akadtak. A legfontosabb források Berak, Elbana, Dumbrelan és Potok községek mellett mutatkoznak. Hozzávetőleges számítás szerint a most Albániában fellelt petróleumforrások 10-11 millió tonna petróleumot fognak szolgáltatni.

Huszmillió lei kártérítést követel a sinaiai játékkaszinótól az elbo- csájtott „vezérigazgató”

Bucuresti. Érdekes kereskedelmi pört indított Albert Sámuel bucarestii lakos a sinaiai játék-kaszinó ellen. Albertet 1936-ban „vezérigazgató”-nak alkalmazták a sinaiai játék-kaszinónál. Mindennemű szerencsejátéknak legfőbb igazgatója volt, szerződése négy évre szól és a fizetése husz százalék volt a teljes jövedelemből, amelyet a szerencsejáték forgalmazott a kaszinónak.

Ugyanakkor megállapodtak abban is, hogy ha a játékkaszinó valamilyen okból nem tartja be az Alberttel kötött szerződést, akkor 20 millió lei kártérítést fizet Albert Sámuelnek. A kártérítést Littmann a játék-kaszinó egyik főrésztvevője is garantálta egy külön levélben. Keresetében Albert Sámuel előadja, hogy állásából minden ok nélkül elbocsájtották, illetve egy másik vezérigazgatót vettek fel a helyére, Leon Silbermann urat, ugyanazzal a feltételekkel. Mindezek után Albert Sámuel 20 millió lei kártérítést követel a sinaiai játék kaszinótól. A keresetet a napokban tárgyalja az iliovi törvényszék.

— **Pályázat tanári állásokra.** A szátmárnémeti református főgimnázium igazgató tanácsa pályázatot hirdet a következő állásokra: román, magyar, francia, német nyelv, történelem, földrajz, filozófia, mennyiségtan, természettan-veg-tan, természettanrajz, rajz és ének-zene. Az okmányokkal felszerelt kérelmeket 1940. augusztus 5-ig kell beküldeni a főgimnázium igazgatójához.

— **1700 EMBER ÁLDOZATA VAN AZ AMERIKAI HÖHULLÁMNAK.** Washingtonból jelentik, hogy az Egyesült Államokban a höhullám egyre több áldozatot követel. Eddig 265 ember pusztult el höhullámban, 1445 ember pedig a furdésnél vízbe hullott.

— **Hibaigazítás.** Beszámoltunk arról a rendelkezésről, amelyet a munkaügyi minisztérium adott ki és amelynek értelmében a céhek és Munkakamarák vezetőségében zsidók nem foglalhatnak helyet. Tévedés folytán a cikk címébe a „céhek” megjelölés helyett a „kereskedelmi és iparkamarák” megjelölés került, úgy hogy — bár a cikkben szó sem volt erről, — a kereskedelmi és iparkamarák vezetőségeire vonatkozóan látszott a miniszteri intézkedés, amelyben pedig a kereskedelmi és iparkamarákról említés sem történt.

— **Az „Uj Idők” új száma az eddigienél is gazdagabb tartalommal jelen meg.** Megtaláljuk benne Csathó Kálmán és Harsányi Gréte máris nagy sikert arató regényeinek folytatását. Az „Uj Idők” kiadótárgyala bárkinak szívesen küld díjtalan mutatványszámot (Budapest, VI. Andrásy ut 16.). Az előfizetési díj egy negyedévre Romániában 200 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszer-tár. Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár. Piaza Mihai Viteazul
BERNATH gyógyszer-tár. Álomássa! szombog
BERGER gyógyszer-tár. Saguna-ut

SPORT KÖZLÖNY

Románia részt vesz az ankarai Balkán Olimpán?

Ismeretes, hogy Törökország rendezti meg szeptember havában az atlétikai balkáni olimpiást. Az olimpiai játékokon Románia is részt vesz, leg-
jobb atlétáink mennek majd Ankarába, hogy Románia színeit képviseljék. A szövetség már kérdést intézett a török sportforumokhoz, hogy részletes tájékoztatást küldjenek a játékok rendjét illetően.

Marosvásárhely véglegesen megnyerte a Savu-kupát

A kétnapos versenyek összesített eredménye alapján a Savu-kupát Marosvásárhely véglegesen megnyerte, mert ezuttal ötödikben győzött. A pontversenyben: Marosvásárhely—Kolozsvar ellen 169,5:142,5 pontaránytal. A nagy közönség előtt lefolyt versenyek részletes eredményei a következők:

100 m. férfi gyorsaság: 1. Csizmas KAC 1 p. 09,6 mp. 2. Békés MSE 1 p. 09,8 mp. 3. Tóth MSE 1 p. 10,8 mp. 4. Bara U. 1 p. 10,8 mp.

4x200 m. gyorsaság: 1. Kolozsvar A) (Csizmas, Györffy, Zeidner, Bara) 11 p. 28,6 mp. 2. Marosvásárhely A) (Fülöp, Békés, Veress, Tóth) 11 p. 39,3 mp. 3. Kolozsvar B) 12 p. 22,3 mp.

3x100 m. női vegyesaság: 1. Marosvásárhely A) (Perlak, Nagyné, Daróczy Juci, Tamás) 5 p. 14,1 mp. 2. Kolozsvar (Agoston, Selényi, Ba-

rath) 5 p. 40 mp. 3. Marosvásárhely B) 5 p. 53 másodperc.

400 m. férfi gyorsaság: 1. Györffy KAC 6 p. 67 mp. 2. Békés MSE 6 p. 17,5 mp. 3. Jordaki KAC 6 p. 18,5 mp.

100 m. női gyorsaság: 1. Tamás MSE 1 p. 29,7 mp. 2. Perlak MSE 1 p. 45,3 mp. 3. Kadedó MSE 1 p. 46,2 mp. 4. Baráth KMSC 1 p. 48 mp.

4x100 m. férfi gyorsaság: 1. Marosvásárhely A) (Fülöp, Veress, Tóth, Békés) 4 p. 48,2 mp. 2. Kolozsvar A) (Zeidner, Bara, Györffy, Csizmas) 4 p. 49,1 mp. 3. Kolozsvar B) 5 p. 18,4 másodperc.

Vízipóló: Marosvásárhely—Kolozsvar 3:3 (3:2). Bíró Kakuts András tanár, góllövők: Kovács és Veress (2).

Egy országos, négy kerületi rekord Kolozsvár kerületi hölgyatlétikai bajnokságain

Kolozsvár, Kolozsvár kerületi hölgyatlétikai bajnokságait hatalmas sportsikerrel rendezték meg. Nagyszámú közönség előtt, nagyszámú induló szobánál-szebb küzdelmének eredményeként egy országos és négy kerületi rekordot javítottak meg a versenyző hölgyek. A nap hőse Csák Ildikó, a KAC versenyzője, aki egyébként a magyar Csák Ildi olimpiai bajnoknő unokahúga, egymaga három rekordot adott át a multnak és a legsokoldalúbb kolozsvári versenyzőnek bizonyult. A részletes eredmények:

80 m. síkfutás: 1. Szilágyi KAC 11,6 mp. 2. Zsigmond UEC 11,8 mp. 3. Tóth Gizella KAC.

100 m. síkfutás: 1. Kirschblum Hagg, 13,7 mp. 2. Csák KAC 13,8 mp. 3. Barlea Soimii.

800 m. síkfutás: 1. Kirschblum Hagg, 2 p. 46,7 mp. országos rekord! 2. Gaál Ilona KAC 2 p. 54,1 mp. (Eddigi rekord 2 p. 48 mp. Grozou Bucuresti).

80 m. gát: 1. Csák KAC 14,2 mp. kerületi rekord! 2. Barlea Soimii 14,8 mp.

Magas: 1. Csák KAC 138 cm., kerületi rekord! 2. Tóth Erzsébet KAC 123 cm. 3. Medrea Ileana Soimii 123 cm. (Régi rekord: 132 cm. Csák).

Távol: 1. Csák KAC 450 cm. kerületi rekord! 2. Barlea Soimii 425 cm. 3. Kirschblum Hagg, 415 cm. 4. Láposy UEC 414 cm. Versenyen kívül: Sebesi Juci VD 482 cm.

Súly: 1. Medrea Ileana Soimii 8,45 m. 2. Csák KAC 7,55 m. 3. Keresztes UEC 7,31 m.

Diszkosz: 1. Medrea Ileana Soimii 26,50 m. 2. Keresztes UEC 20,67 m. 3. Biris Soimii 20,48 méter.

Gerely: 1. Medrea Ileana Soimii 24,40 m. 2. Keresztes UEC 21,45 m. 3. Biris Soimii 18,20 m. **4x100 m. staféta:** 1. KAC 57,3 mp. kerületi rekord! 2. Soimii 59,9 mp. 3. UEC.

Döntő előtt a KAC országos teniszversenye

Kolozsvár. A KAC országos teniszversenyén nagy meglepetés akadt. Eröss Gézát ugyanis, a kétszeres Kolozsvár-bajnokot a férfiegyesből ki-verte Brandusa, a KAC fiatal játékosa. A mérkőzések egyébként a hirtelen kerekedett zápor ketszer is megszakította és csak néhány mérkőzést játszottak le. Részletes eredmények a következők:

Férfiegyes I. oszt.: Pusztay TC—Radó Dermața 6:3, 6:1, Brandusa KAC—Eröss Doherty Bucuresti 6:3, 5:7, 6:3. (Hatalmas meglepetés!)

Női egyes I. oszt.: Radóné Haggibor—Körös MSE 6:1, 9:7, Bereczky TCR—Haásné TC 6:2, 6:0.

Férfipáros I. oszt.: Viziru TCR—Pusztay, Dóczi TC 8:6, 7:5. A kolozsvári pár az első szetben 4:1-re, a másodikban 5:1-re vezetett. Rurac, Eröss, Doherty—Radó Dermața, Brandusa KAC 6:3, 6:3.

Vegyes páros I. o.: Vargha, Vargháné MSE—Brandusa, Gaál Éva KAC 6:4, 6:4.

Férfiegyes II. oszt.: Radó Haggibor—Paulini TC 6:0, 6:2, Albon Dermața—Farkas Haggibor 6:1, 8:6.

A versenyek már a döntők előtt állnak.

Moszkva-Szofia válogatott mérkőzés lesz augusztus 1-én

A bolgár fővárosban nagy előkészületeket tesznek az augusztus elsején lejátszásra kerülő Moszkva—Szofia válogatott mérkőzésre. Szofia válogatott csapata rendszeres edzésekkel készül a nagy találkozóra, mely annál érdekesebbnek ígérkezik, miután ez az első alkalom, hogy szovjet futballcsapat Európában játszik.

O ROMANIA—BULGARIA IFJ. VALOGATOTT MÉRKŐZÉS. A futballszövetség, — mint ismeretes — elhatározta, hogy a jövőben nagy gondot fordít az ifjusági csapatokra. Ősszel a válogatott nagycsapat Bulgária válogatottjával játszik, egy vasárnapot már kijelölték a mérkőzés számára. A szövetségben most arról tárgyalnak, hogy a nagy mérkőzés előtt a két ország ifjusági válogatott csapata játszana egymással.

O Victoria-Universitatea kombinált—Kolozsvar válogatott 4:1 (2:1). A beszarabiai és észak-bukovinai menekültek felszegélyezésére játszottak a Kolozsvaron ezt a mérkőzést, amelyet Victoria-Universitatea kombinált nyert meg. Muresan (2), Szaniszló I. és Hegedüs góllal. A válogatott góliát román lőtte. A mérkőzés Ratin hírlászkodása mellett 600 néző előtt folyt le.

O Magyar uszók és vízipólók sikere Susákon. Budapest. A magyar uszók és a BSE vízipóló-csapata Susákon vendégszerepeltek. A versenyek igen jó eredményeket és a magyar uszók sikereit hozták. A BSE vízipóló-csapata 7:2 arányban legyőzte a jugoszláv bajnokságban igen előkelő szerepet játszó Susák Viktoriát. Az uszók versenyek eredményei a következők: 200 méteres gyors: 1. Eleméri 2:15 mp. 2. Végvázi 2:15 8 mp. 100 méteres hát: 1. Galambos 1:12,5 mp. 2. Vidmár 1:16 mp. 200 m. mell: 1. Fábán 2:46,9 mp. 2. Gurknic 2:52,4 mp.

O KIVÁLÓ MAGYAR ATLÉTIKAI EREDMÉNYEK. Diósgyőr. A MÁVAG atlétikai versenyének főbb eredményei: 100 m.: 1. Gyenes 10,7 mp., súlylökés: 1. Darányi dr. 14,54 m., 2. Horváth II. 14,10 m., 4x100: 1. BBTE 44,3 mp., diszkosz: 1. Kulitzky 47,19 m., 2. Horváth II. 45,79 m., 110 méteres gát: 1. Nádasdy 15,4 mp., 5000 m.: 1. Németh 15 p. 27,8 mp., távolugrás: 1. Vermes 708 cm., 800 méter: 1. Harsányi 2 perc 00,6 mp., gerelydobás: 1. Várszegi 62,26 méter.

— Pomás ut szovjetország csúcseredmények Moszkvában. Egy legutóbb Moszkvában megtartott atlétikai versenyen több egészen kiváló csúcsteljesítmény született. Ezek a következők: 800 méteres síkfutás: Pugacsevszki 1:52,6. 1500 méteres síkfutás: Pugacsevszky 3:54,4 mp. 110 m. síkfutás: Stepancsenok 14:6 mp.

O Három kivételével minden Hungária-játékos elhelyezkedett. Budapest. A megszünt Hungária játékosai három kivételével valamennyien elhelyezkedtek. A három klub nélküli játékos: Vági kapus, Turay középfedezet és Béky csatár. A volt Hungária-játékosok a következő egyesületekben helyezkedtek el: Szabó, Kis, Dudás: WM FC. Bíró és Szabó III.: Beszkart. Nékyessy és Kardos: Tokod, Kalmár: Kispest, Titkos: Goldberber SC. Kisutzky: Szeged FC. Müller: Austria (Bécs). Csomor B.: Vasutas, Vidor az Ujpesttel tárgyal.

TEKESPORT

„Bronzember“ vándordíjat alapít a Fortuna

Mint már megemlékezünk róla, a Fortuna te-
kőzőegyesület, a bajnoki szezon szünetének tetien-
ségét kihasználva, a B) csapatok részére egy pom-
pás, mintegy 20 cm. magas „Bronzember“ vándor-
díjat alapított, melynek végleges megnyerése há-
romszor egymásután, illetve ötször sorrendhez
nem kötött győzelem után lehetséges.

A vándordíj alapítólevelét és játékszabályait a hétfői ülésen jóváhagyta a körzet elnöksége és az alapítók valamennyi egyesülethez eljuttatták a szabályokat és a versenyre a meghívást.

A versenyen minden elismert egyesület B) csap-
tával indulhat, de tekintettel a mai viszonyokra,
a szabály lehetővé teszi a kevés játékosal rendel-
kező egyesületek részére három A) csapatbeli játé-
kos szerepeltetését is. A vándordíjversenyben
tizenkettes csapatok vesznek részt, kik négy me-
netben három-három dobást végeznek véző fára.
A versenyző csapatok sorrendjét sorsolással álla-
pítják meg és ezen sorrend szerint történik a pá-
rosítás is. Minden két vereséget szenvedett csapat
kiesik a további küzdelemből, mely mindaddig fo-
lyik, míg két csapat marad, kik megvívják a döntő
küzdelmet.

A versenyre augusztus 5-én, hétfő este 9 óráig
lehet nevezni a körzeti ülésen, mely időpontban a
versenyen résztvevő csapatok tartoznak, egy a
versenyben résztvevő játékoskeret névjegyzékét
előterjeszteni, melyet bizottság vizsgál felül és
hagy jóvá, nehogy a versenyen nézeteltérések for-
duljanak elő, az illető játékosok osztályozása kér-
désében.

A versenyt a Fortuna kétfős pályáján, a Forró-
vendéglőben, augusztus 11. és 18-án bonyolítják le,
természetesen a jövőben a mindenkorj védő nyeri
meg a rendezés jogát.

A PRIETENI EGYÉNI HÖLGYVERSENYT
bonyolított le vasárnap este, melynek eredménye
a következő volt: 1. Terbanceană, 2. Strzalkáné, 3.
Miloszávné

**A METALURGISTUL ÉRTESITI JÁTÉKO-
SAIT,** hogy a közelgő bajnoki mérkőzésekre és
vándordíj-játékokra való tekintettel, intenzív ed-
zésbe kezd, miért is valamennyi játékosának pon-
tos megjelenését kéri a szerdai és pénteki edzése-
ken.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, JULIUS 31.

Bucuresti, Radio-Románia, 13: Időjelzés, kulturális hí-
rek, vizátsjelentés, háztartási és orvosi tanácsok,
művészeti, sport és különféle közlemények. 13.15:
Vasile Julea zenekara román zenét ad elő. 14: Hi-
rek. 14.30: A zene folytatása, Rodica Bulor ének-
számaival.

Radio-Románia, 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Románia, 20: Időjelzés, Radu Vulpe
tanár előadása Dobrudza romantikájáról. 20.15:
Maria Marinescu—Moreanu énekel. 20.30: A rádió
hangversenyzenekara, Barlea Rovin angol kü-
szólójával. 20.40: Hírek. 21: A zene folytatása Mi-
hail Arnautu énekszámával. 22: Hírek sportkörté-
mények. 22.20: Hírek külföldre németül, olaszul,
franciául és angolul. 22.40: Miron Soarea zongorá-
zik és Serafim Antropov cselözik. 23: Klarinetés.
Budapest, 13.10: Zenekari hangverseny. 13.40: Hírek.
14.30: Szórakoztató hangverseny. 15.30: Hírek. 17
15: Ifjusági előadás 17.45: Időjelzés, időjárásjel-
entés, hírek. 18.15: Klarinet és hártahangverseny. 18
45: Felolvasás. 19.15: Cigányzene. 20.15: Hírek ma-
gyar és román nyelven. 20.25: Nemzetközi kérdé-
sek. 20.40: Közvetítés az Operaházból. Bohémélet.
22.40: Hírek idegen nyelven. 0.20: Cigányzenekar.
1.05: Hírek.

Belgrad, 19.06: Zenekari hangverseny. 20.20: A nem-
zet órája. 20.40: Népdalok. 21: Operaközvetítés. 23
40: Hírek

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Rövidesen megkezdí működését az Országos Magyar Iparos Egyesület

Az alapszabályt az Iparkamarák Szövetsége kedvező véleményezéssel a nemzetgazdasági miniszteriumhoz küldte fel

Kolozsvár, Teleki Ádám gróf, az Országos Magyar Iparos Egyesület egyik elnöke nyilatkozott lapunk munkatársának és a többi között a következőket jelentette ki:

Az 1939. január 11-iki törvény módosította a jogi személyiségekről szóló 1924. évi törvény idevágó szakaszát s a módosítás szerint az új iparösszervezetek alapszabályait minisztériumi jóváhagyás előtt az ipari és kereskedelmi kamarák szövetségének kell véleményeznie. Az OMIE — Országos Magyar Iparos Egyesület — benyújtotta alapszabályait a szövetséghez, mely a múlt hó 19-ikén tartott ülésén kedvezően véleményezte, de csak bizonyos módosításokkal terjesztette fel a nemzetgazdasági miniszteriumhoz jóváhagyás végett. A módosítások ügyében az

OMIE vezetősége szűk körű értekezletet hívott össze Kolozsvárra, melyen a magyar munkás- és iparosképviselek is megjelentek. Az értekezletnek arról kellett döntenie, milyen módosításokat fogad el és milyeneket kénytelen visszautasítani. Álláspontját emlékiratba foglalta, melyet az elnökség a jövő héten már fel is terjeszt a nemzetgazdasági miniszterhez. Minden remény megvan tehát arra, hogy az OMIE jogi személyiségét elismerik és az egyesület megkezdheti működését. Az OMIE munkatervének egyik fontos pontjával, az ipari továbbképzés kérdésével is foglalkozott és szaktanfolyamok szervezésére részletes tervet dolgozott ki.

Teleki Ádám gróf reméli, hogy az OMIE már augusztusban megkezdheti működését.

Pénzügyminiszteriumi intézkedések a bizományi szerződések forgalmi adójáról

A pénzügyminiszterium 33.362—1939. sz. körrendeletének kiegészítésére a következő intézkedéseket tette:

Bizományba kétféleképpen küldhetők áruk: A gyáros előre meghatározott áron adja át az árut a bizományosnak, de fenntartja a tulajdonjogot a kiegyenlítésig. A bizományos drágábban adja el az árut, a különbözet teljesen őt illeti és a bizományi áru tulajdonosának semmi köze nincs ehhez a haszonhoz. A bizományi szerződéseknek ez az alapja igen kedvelt és a gyárosok főképpen akkor alkalmazzák, ha a bizományos nem nyújt elegendő biztosítékot. Ugy értelmesebb ezt a szerződésformát, hogy az államnak nem áll jogában forgalmiadót igényelnie a bizományos által megvalósított különbözet után, csak akkor

ha az illető raktárkészletnek több mint ötven százaléka az illető gyártól származik.

Másik eset, mikor a bizományt nyújtó gyártól kapott áruk nem haladják meg a bizományos teljes készletének ötven százalékát és ezt az esetet ugy értelmesebb, hogy az adót az előre megállapított ár után fizetik le a gyáros és nincs helye a bizományos által elért különbözet után is felszámítandó forgalmi adónak.

Abban az esetben, amikor a gyáros olyan előre meghatározott áron adja át a bizományi árut, hogy a bizományosnak nem áll módjában más árat kérnie, de ha ez megtörténne, a különbözet akkor is a gyárost illetné, az államnak valóban jogában áll minden különbözet után felszámítani forgalmi adót.

Szigoruan szabályozták a vasúti kézipoggyászok szállítását

A CFR vezérigazgatósága félreértések és kellemetlenségek elkerülése végett elhatározta a vasúti kocsikban elhelyezhető kézipoggyászok mennyiségét: Első és másodosztályú kocsikban az utasok csakis utazótáskáikat, kalapdobozokat, utazózsákokat, szalmakosarakat, jól csomagolt csomagokat vihetnek magukkal olyan számmal, amely nem zavarja a többi utasokat. Ilyen kocsikban csak annyi kézipoggyász vihető, amennyi az utas ülőhelye felett elfér, úgy hogy ne torlaszolja el a közlekedésre szolgáló helyközöket. Ezen kocsiosztályok utasai kiskutyákat és luxusmacskákat vihetnek magukkal, amelyeket karjaikban tarthatnak, ha a többi utasok nem tiltakoznak. Minden körülmények között tilos viszont ezekben a kocsikban madarak, bárányok, disznók szállítás, friss hús vagy bármilyen olyan dolog szállítás, amely kellemetlenséget okozhat a CFR-nek, vagy kényvel mellenséget okozhat az utasoknak.

Harmadosztályú vasúti kocsiban minden olyan csomag bevihető kézipoggyászként, amelynek tartalma a CFR-en szállítható. Ugyiszintén demizonok, hordók, előszárnyasok, élő disznók, friss húsok, kosárban vagy zsákokban, azzal a feltétellel, hogy a csomagok száma ne haladja meg a megengedettet, vagy is ne legyen több mint amennyit az ülőhely felett és alatt elhelyezhetnek és a csomagolás legyen erős.

Ezen intézkedések szigorú végrehajtását az államvasut ellenőrel vizsgálják felül és kihágás megállapításának szükségességének esetében a csomagok tartalmát is felülvizsgálhatják. Kihágás esetén jegyzőkönyv készül és a büntetést a díjszabás szerinti állapotják meg.

Azokat a csomagokat, amelyek nem férnek el az utas feje felett, vagy a pad alatt, azonnal a podgyászokosiba viszik és a díjszabás szerinti illetékekkel együtt pótilletékekkel terhelik. Az állomási személyzetnek azok a tagjai, akik eltűrik, hogy meg nem engedett mennyiségű csomagot helyezzenek el személykocsikban, bruttó fizetésük tíz százalékának levonásában részesülnek. Azokat a hordárokat pedig, akik ilyen visszaéléseket lehetővé tesznek, véglegesen eltávolítanak a szolgálatból.

— **Új beváltási árfolyamok.** A pénzügyminiszterium közölte a vámokkal az új beváltási árfolyamokat, amelyek augusztus elsején lépnek életbe. Angol aranyfont (38 százalék, 50 százalék felár beleértve) 1.684,15, aranydollár (felárral) 346,06, svájci aranyfrank (felárral) 66,78, palesztinai font (felárral) 852,84 vétel, 878,40 eladás, egyiptomi font (felárral) 873,54, illetve 899,73, angol font (felárral) 851,80, illetve 877,37, dollár (felárral) 211,65, illetve 217, svájci frank (felárral) 48,02, illetve 49,47 lei. A felár eddig minden vonatkozásban 107 százalékos volt. A nem szabadforgalmu vagy clearing-devizák lei árfolyama, 38 százalékos felárral a következő: (első szám: vétel, második szám: eladás): angol font 567,87—584,91, török font 92—92, (ennek a tételnél a Banca Nationala nem számít és nem fizet felárat), birodalmi márka 49—50 (felár nélkül), észt korona 36,31—37,41, svéd korona 33,67—34,71, svájci frank 32,02—32,98, pengő 26,50—27 (felár nélkül), francia frank 3,24—3,31, olasz lira (egyezmény szerint), 7,172—8,25—9,50, cseh és szlovák korona 4,68—4,77, finn márka 3,24—3,34, dinár 2,808—3,05 (felár nélkül), leva 1,60—1,68 (felár nélkül) drachma 1,21—1,22 (felár nélkül).

Hiány van Bucurestiben az erdélyi tejtermékekből?

Megakadt az Olaszországba irányuló sertéskivitel?

Bucurestből jelentik: A bucuresti-i piacról néhány nap óta eltűnt a vaj, hiány van túrófélékben is, ami annak tudható be, hogy Erdélyből és a Bánságból nem érkeznek szállítmányok. A többi árucikkekben a helyzet változatlan.

Az Olaszországba irányuló szárvasmarhaki-vitel a közelmúltban létrejött megállapodás alapján zavartalanul folyik. Ennek a megállapodásnak értelmében az egész ország területéről hetenként 25 vagon szárvasmarhát küldenek el Olaszországba és ebből a mennyiségből tíz vagon a temesi székfartóság területén lévő exportőrök küldenek. Ami az Olaszországba irányuló sertéskivitel illeti, ebben fennakadás állott be. Az eredeti megállapodás értelmében a román exportőrök ugyanis a sertéseket Fiuméig kötelesek szállítani. Az olasz importőrök viszont az utóbbi időben azt kívánják, hogy a szállítás Romáig a román exportőrök felelősségére történjen. A szállítmány jelentős része viszont a meleg következtében Fiume és Róma között elhull és ezért a román exportőrök részére a Romáig való szállítás nem ígérhető ki. Értesülésünk szerint a közeljövőben tárgyalások indulnak meg annak érdekében, hogy ezt a kérdést megoldják és biztosítsák az Olaszországba irányuló sertéskivitel zavartalanosságát.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

A gyarmatári piac eseménytelen, a készletek csekélyek. A szakmai kereskedők közülék a miniszteriummal, hogy szükséges lenne a török, görög és olasz gyarmatárak behozatalának szorgalmazása Körték, hogy intézkedjenek a vámoknál lévő gyarmatárak kiadásáról, különleges behozatali engedélyek nélkül. A nemzetgazdasági miniszteriumban most tanulmányozzák az ügyet.

Bucurestből érkező hírek szerint a kormány bizonyos takarékosági szempontok alapján különleges listafajta létesítést tervez, amiből ugynevezett „néphaszálatu kenveret” sütnének. Jobb listminőségek előállítását is megengedik.

A konzervgyárak vékony hádozlemezek — amelyből a konzervdobozok készülnek — hiányát látják és a miniszterium intézkedését kérték a hiányok megszüntetésére és a miniszterium már megteette a szükséges lépéseket.

Augusztus elsején fontos ülése lesz a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének és ezen az ülésen megvizsgálják a beszarabiai menekült kereskedők helyzetét.

A pénzügyminiszterium intézkedett, hogy július 31-ig bezárólag történhessék meg a levonások és közvetlen átutalások után történő közvetlen adó büntetésüküli késedelmes kiegyenlítése.

— **A JÖVŐ HÉTEN NYILVÁNOSSÁGRA HOZ-ZAK A BUZAÁRAK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA VONATKOZÓ HIVATALOS INTÉZKEDÉSEKET.** A buza értékesítésére vonatkozó törvényes intézkedések előrelátóan a jövő héten kerülnek nyilvánosságra és egyelőre csak annyit tudnak Bucurestiben, hogy a nemzetgazdasági miniszteriumban felvitatott különböző tanácskozások során 70—75.000 leles vagononkénti ár alakult ki irányelveként. Előreláthatólag ez lesz az a minimális ár, amely fedezi a termelők kiadásait és biztosítja számukra a normális hasznot.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejtethetetlen drága jó térlem, illetve édesapánk és nagyapánk.

id. Gyarmati Mihály

temetésén megjelentek, ravatalára koszorut és virágot helyeztek, részvétükkel mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ugyiszintén özv. Bogtscha Gyuláné (Kegyelet temetkezési vállalat) nagys. aszszonynak odaadó tevékenységéért, amelyet a temetés rendezésénél kifejtett, ezuton mondunk halás köszönetet.

Özv. Gyarmati Mihályné és leánya Szász Józsefné.

Legújabb jelentéseink:

Elkeseredett harc indul Japán és Amerika között a csendesóceáni egyeduralomért Anglia rosszalását fejezte ki Tokióban az angol állampolgárok leparióztatása miatt

Tokio. A tokioi angol nagykövet kedden délelőtt hosszasan tárgyalt Matsukuo japán külügyminiszterrel, akitől a Japánban tartózkodó angol állampolgárok ismeretes ügyében kért felvilágosítást. Az angol nagykövet ezúttal rosszalását fejezte ki a japán állambiztonsági hatóságok eljárása miatt és bejelentette, hogy ezeknek a rendszabályoknak fenntartása, vagy további alkalmazása a legsúlyosabb ellenhatást válthatja ki az angol birodalomban és azoknak igen súlyos politikai és diplomáciai következményei lehetnek.

Az egész japán sajtó egyébként Knox szerkesztőnek, a Reuter-iroda tokioi tudósítójának öngyilkosságával, illetve ennek az öngyilkosságnak nyomán bekövetkezett halálával foglalkozik. A japán sajtó valóságos felháborodás hangján ír ez alkalomból az angol propaganda-összeesküvő és kémiszervezet ellen.

A Nishi Nishi című lap megállapítja, hogy a propaganda, vagyis az úgynevezett „ötödik hadoszlop” már a háború kitörése óta működik Japánban és mindenképen rá akarta bírni a japán közvéleményt és vezető köröket, hogy Anglia mellett belépjenek a háborúba.

Az Asaki Simbun leleplezi azt a kiterjedt kémhálózatot, amely az angol propaganda és kémiszervezet hálózába akarta keríteni az egész japán közvéleményt és társadalmat.

Moszkva. (Rador.) A szoviet sajtó nagy érdeklődéssel kíséri az USA és Japán viszonyának alakulását. A Pravda szerint súlyos helyzetet teremtett Japánban Amerikának az az intézkedése, mely megtiltotta a petroleum és ócskavas kivitelét Japánba. Az USA-nak ezek a rendelkezései azt mutatják, hogy a legkomolyabb nyomást akarják Japánra gyakorolni, hogy ezzel is biztosítsák az uralmat a Távolkelet piacain. Nemkevésképp közismertek az USA-nak azok a célkitűzései — írja tovább-

biakban a Pravda —, amelyek a Csendes-óceán non nem akarnak mást tenni. Az orosz lap megállapítja, hogy a Japánban beállott rendszerváltozás és Konoye herceg nacionalista kormányának kinevezése nyíltan mutatja, hogy megindult a legelkeseredettebb harc Japán és az USA között a Csendes-óceán feletti hegemoniáért.

Intézkedések a gyanus „idegenek” ellen

Havannából jelentik: A pánamerikai kongresszus ma elfogadott második határozata a következő: Az amerikai kontinens megvédésére és békéjének fenntartására minden amerikai állam olyan rendszabályokat hozhat, amelyeket szükségesnek vél. A legszigorúbb intézkedéseket kell életbe léptetni mindazon idegen személyek vagy idegen kormány gyanús kiküldöttjei ellen, akik zavart akarnak kelteni az amerikai államok politikai életében. Összesküvéseket szönek, kémkedést szerveznek és az amerikai államok jelenlegi demokratikus politikája ellen propagandát folytatnak vagy bármely módon veszélyessé válnak az amerikai közéletre. Az összes amerikai államokat egyenlő jog illeti meg és a köztársaságok egyenlőségét függetlenek. Az amerikai köztársaságok közös szervét alapítanak, hogy az ilyen aknamunkák ellen az összes híreiket és értesüléseiket kicserélik. Az amerikai lapok szerint ez a határozat azt mutatja, hogy az Egyesült Államoknak Argentína ellenzése miatt több engedményt kellett tenni, hogy némiképpen is keresztülvihesse elgondolásait.

Front a „támadó” ellen

A továbbiak során a pánamerika kongresszus a következő határozati javaslatot fogadta el: Amennyiben valamely amerikai államot vagy a nyugati kontinentet veszély fenyegetné, bármely amerikai köztársaság egyénenként, vagy kollektíve egy másik társával együtt jogában áll védelmi intézkedéseket tenni és olyan eszközöket vehet igénybe a védekezésnél, amelyet alkalmasnak tart, nehogy a támadóval szemben késelelembe essék. Ez a határozat azt mutatja, hogy az USA hajlandó esetleg egyedül megvédeni az amerikai kontinentet, nehogy a háború oda is átterjed, hessen.

Miközben a kongresszus a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalja,

Roosevelt rendelet adott ki, hogy a nemzeti védelem, állandó kiképzés alatt kell tartani. Lewis, az ipari munkások Uniójának elnöke kiellengette, hogy az ipari munkásai nem hajlandók békeidőben hozzájárulni a kötelező katonai szolgálathoz. Az amerikai nők békebizottsága 200 ezer aláírással ellátott kérvényt nyújtott be a Fehér Háza, melyben tiltakozik a kötelező katonai szolgálat bevezetése ellen.

Csak szomszédainak szállít búzát Argentina

Buenos Ayres. Az argentinai kormány rendelet adott ki, amelyben megtiltja a búza és a búzaliszt kivitelét. Csakis a szomszédos államokba lehet kivitel engedély alapján búzát és búzalisztet exportálni és kizárólag olyan mértékben ahogyan azt Argentina szükségleteinek fedezése megengedte. Más államokkal érvényben lévő szerződéseket csak ilyen feltételek mellett hajtják végre. Az argentinai kormány határozatának az az oka, hogy a búzataralékok nyolcszázötvenezer tonnával kisebbek.

Eden hadügyi „kormányára”

Sansebastian. Eden hadügyminiszter bizottságot alakított, amely három magasrangú katonából és három üzletemberből áll. A bizottság elnöke a hadügyminisztériumi államtitkár és a munkája abból áll, hogy előterjesztéseket kell tennie a hadügyminiszternek a mai kivételes időkkel kapcsolatosan szükségesnek mutatkozó átszervezési tevékenységről. Javaslatokat kell kidolgoznia, ami praktikus szempontból feltétlenül megváltoztatandó az eddigi hadügyi szervezetben, tekintet nélkül az eddigi angol hagyományra, azonban figyelembe véve azt, hogy a háború céltudatos folytatását semmiben sem befolyásolják a változások.

Királyi munkakihallgatások

Bucuresti. Öfelsége főudvarnagyi hivatalának 58. számú közleménye:

„Öfelsége a király július 30-án munkakihallgatáson fogadta Ion Gigurtu miniszterelnököt, Gh. Mihai tábornok, szárnysegéd, helyettes miniszterelnököt dr. V. Gomoiu közegészségügyi és népjóléti, valamint dr. I. V. Gruiu igazságügyi minisztert.

Törökország is megbecsüli ezentul nyersanyag-hulladékát

Isztambul. A török kormány utasítást adott az ország lakosságának, hogy valamennyi az ország területén található régi pénzeket, rongvokat, üres üvegeket, csontokat és egyéb hulladékokat összegyűjtsék. Ezeket azelőtt a tengerbe dobták, mostantól kezdve rendszeresen felhasználják.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1935 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésekre az előre fizetendő

ALKALMAZÁSI KERES

Perfekt szakácsné, aki perfekt érti a regáli konyhát, állást keres. Str. Sava Raicu 125. 3393

Apolónőnek, vagy gyermekekhez ajánlkozik azonnaira is középkorú jobb nő. Str. Ghiba Birta 32. 3355

ALKALMAZÁST NYER

Kisegítő pénzbeszédőt garanciával azonnaira keres nagyvállalat. Cim a kiadóban. 3394

Perfekt szobalányt, éves bizonyítvánnyal, jó fizetéssel, azonnaira felveszek. Bulv. Reg. Ferdinand 15. I. 9. 3404

Csapos felvétetik a Mircea étterembe. 3395

Mindenest, esetleg bejárónőt keresek szepiember 1-re. Bérczi, Bulv. Carol 58.

Mindenes, ki főzésben jártas azonnaira felvétetik. Esetleg augusztus 15-re. Jelenkezni délután 3-5-ig. Str. Baritiu 27. I. em. ajtó 3. 3368

Mindenes főzőnk azonnaira, legkésőbb augusztus 15-re felvétetik. Cim a kiadóban. 3403

LAKÁS

Háromszobás, parkettás, jccai lakás kiadó. Str. Cicio Pop 11. 3390

Kiadó kétszobás lakás havi 800 leiért Calea Radnei 35-a. 3369

Negyszobás

összkomfortos, balkonos, uriakás, frissen festve, uyanott kétszobás kert lakás kiadó. Str. Gheorghe Popa 10

Parkanyitló három- és negyszobás lakások, teljes komforttal és központi fűtéssel előnyösen kiadó. Érdeklődni: Piata Catedralei 5. Házfelügyelőnél 3347

3 szobás modern lakás

olcsón kiadó! Str. Aviator Gheorgescu 11-a szám alatt, Park mellett.

Magánházat keresek kettő- vagy háromszobás lakással, ugyanott nagyobb műhelyhelyiséget, lehet magas szuterin. Cimeket a kiadóba kérek 3391

VÉTEL - ELADÁS

Valódi ezüst kávékészlet (nagy tálca, 2 kanna, cukortartó) jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 3390

Használt tizedes mérleg megvételre kerülnek. Cim: Lázár szállító. Str. 29 Decembrie 11. Telefon 19-32. 3398

Keresek egy- vagy többlakásos házat cc. 500.000 leig. Ügynök kizárásával. Cim a kiadóban. 3392

Eladó egy kéthengeres komplett álló benzinmotor „Lister” angol gyártmány. 15 HP. kocsiira felszerelve, cséplésre alkalmas, ugszintén egy 6 HP „Lister” álló benzinmotor, Fratii Burza S. A. Arad. 3221

Jókarban levő kisebb cserépkályhákat megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Eladók alkalmi áron, alig használt, nagyon szép női nyári ruhák, egyes butor darabok, fagyaldógép, stb. Cim a kiadóban. 3155

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozathán. KÖLCSÖNÖK elsőségi betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás az Yvanot) Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNFÉLEK

Társulnék alkalmi, esetleg állandó ipari vagy kereskedelmi vállalatba 300 ezer leig, esetleg nagyobb tőkével is. Ajánlatokat a kiadóba „Csak zolid” jellegre. 3401

Koncentrációból hazajött lakatos és mechanikus üzemet ismét megnyitotta Márton István. Str. Stroescu 16-18. 3397

Magas díjazással varrógépeket keresünk használatra. Str. Marasesti 33. Apartament 7. 3354

Olcsóság hullám a TEMPO bizományi üzletben

Fischer Elz palota.

Porszívó 2500, 3 ajtós fehér szekrény 1900, zöld vasgép. Új jelű szekrény 1400, zongoraszék nádülés, sel 160, irattartó 100, mahagon ebéd, lö 7500, bőrirtató 150, átlóútkör 1450, ág- és sodronybetét 600 festett ág- és szekrény 980, állófogas 900, előszoba fal 900, rézág, sodrony és matrac 4500, Schöberl ág 800, fehér fürdőszoba, fali-ekrény 200, fehér kredenc kozmetikai üzlet, be, vagy fodrásznak 1150, fehér porcellán, mosdókészlet vasállvánnyal 700, betegápolószék 1150, 4 drb kárpitozott szék 580, Kassák-zongora, iskolai padgyermekszék 500, sportkocsi 2300

Zálogkölcönöket közvetítünk a temesvári zálogházba, elintézésig előleget adunk. Zálogcéduláját megvásároltuk.